

6352 SAYILI KANUN'UN KARŞILIKSIZ YARARLANMA SUÇUNA ETKİLERİ

Özen KAYA GÖÇMEN*

---

* Avukat, Ankara Barosu. Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Hukuku (Ceza Hukuku) Doktora Öğrencisi.

Ö Z

Kamuoyunda 3. Yargı paketi olarak bilinen ve 5.7.2012 tarihinde Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 6352 sayılı Kanun, 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu ("TCK") ile birlikte birçok kanunda değişiklik getirmiştir. Bu kanun ile TCK'nın 163. maddesinde düzenlenmiş bulunan karşılıksız yararlanma suçunda da doğrudan ve dolaylı etki doğuracak birçok değişiklik yapılmıştır. Bu değişikliklerin sonucu olarak, bir yandan, karşılıksız yararlanma suçunun kapsamı genişletilmiş iken; diğer yandan da bu suç ile hırsızlık suçu arasındaki ilişki ve bu ilişkiye yönelik uzun zaman önce başlayan tartışmalar yeniden gündeme gelmiştir. Bu çalışmada da, 6352 sayılı Kanun'da karşılıksız yararlanma suçunu etkileyen değişikliklerin neler olduğu ve suçun yapısının nasıl değiştiği incelenerek, bu değişikliklerin olumlu ve olumsuz yönleri, uygulamada yaşanabilecek sorunlar çerçevesinde ele alınacaktır.

Anahtar Sözcükler: *Karşılıksız yararlanma, hırsızlık, kaçak enerji kullanımı, etkin pişmanlık, adli sicil kaydı denetim sistemi*

ABSTRACT

The Code No: 6352, which is known as 3rd judicial package by the public opinion and entered into force after published in the Official Journal in 5 July 2012, has made amendments in a series of Laws, in particular including the Turkish Penal Code numbered as 5237. The Code No: 6352 has also made lots of amendments which has direct and indirect effects regarding the offence of unpaid utilization which is set out in the Article 163 of the Turkish Penal Code. As a result of these amendments, the scope of the offence of unpaid utilization has been broadened on the one hand; and the relationship between this offence and the offence of robbery, and the long standing debates that relate to this relationship has come to the fore again. This Article will examine the amendments of the Code No: 6352 which affect the offence of unpaid utilisation and their effects on the structure of this offence and analyse the positive and negative aspects of these amendments in the light of the problems that may be encountered in practice.

Keywords: *Unpaid utilization, robbery, illegal use of energy, effective repentance, control system in criminal records*

GİRİŞ

“*Karşılıksız yararlanma*”, genel olarak, karşılığı verilmeksizin bir hizmetten yararlanma fiillerini içerirken; bu tür fiiller, tarihsel gelişim süreci içinde kimi zaman ceza hukukunun dışında değerlendirilmiş kimi zamansa ya ayrı bir suç tipi olarak ya da birbirinden farklı suç tipleri içerisinde yer almıştır. Bu meyanda, şu fiiller, tarihsel gelişim süreci içinde karşılıksız yararlanma kapsamında genel olarak kabul görmektedir: herhangi bir ödemede bulunmaksızın ücret karşılığı hizmet veren pansiyon, otel ve han gibi geçici ikamete tahsis edilmiş yerlerde kalmak; ücret karşılığı hizmette bulunan lokanta ve benzeri yerlerde yiyip içmek; taksi ve benzeri ulaşım araçlarında kendisini bir yerden diğer bir yere taşıtmak; otomatlar aracılığı ile sunulan hizmetlerden ödeme yapmadan yararlanmak; telefon hatlarından ya da şifreli veya şifresiz yayınlardan bedelsiz olarak yararlanmak. Nitekim gerek 765 sayılı Türk Ceza Kanunu (“*TCK*”) gerek 5237 sayılı TCK, karşılıksız yararlanma olarak kabul edilen bir takım fiilleri ayrı bir suç olarak düzenlemiş ve madde metinlerinde bu fiilleri kapsayacak şekilde “*karşılıksız yararlanma*” terimini kullanmıştır.

6352 sayılı Yargı Hizmetlerinin Etkinleştirilmesi Amacıyla Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması ve Basın Yayın Yoluyla İşlenen Suçlara İlişkin Dava ve Cezaların Ertenilmesi Hakkında Kanun, TCK ile birlikte birçok kanunda değişiklik getirmiş ve 5.7.2012 tarihinde Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.^[1] 6352 sayılı Kanun ile TCK’da ve Adli Sicil Kanunu’nda karşılıksız yararlanma suçu ile de bağlantılı çeşitli maddelerde değişiklik yapılmış ve bu değişiklik ile tarihsel gelişim süreci içerisinde karşılıksız yararlanma olarak kabul edilen fiiller ve karşılıksız yararlanma kavramının içeriği değişmiştir.

İşte bu çalışma, 5237 sayılı TCK uyarınca karşılıksız yararlanma oluşturan fiiller ile ilgili olarak 6352 sayılı Kanunla yapılan değişiklikleri –özellikle karşılıksız yararlanma ve hırsızlık suçu arasındaki bağlantılar çerçevesinde– incelemektedir. Böylelikle, bu çalışma, özellikle karşılıksız yararlanma oluşturan fiillere yönelik uzun zaman önce başlayan tartışmaların, 6352 sayılı Kanun’da karşılıksız yararlanma ve hırsızlık suçlarında yapılan değişiklik ile yeniden gündeme gelmesi sebebiyle, bu düzenlemenin olumlu ve olumsuz yönlerini belirtmeyi ve uygulamada yaşanabilecek sorunlara dikkat çekmeyi amaçlamaktadır.

Çalışmada; 6352 sayılı Kanun’da yer alan, karşılıksız yararlanma suçunu etkileyen değişiklikler incelenirken öncelikle genel olarak karşılıksız yararlanma oluşturan birtakım fiillere değinilecek ve bu suçun Türk ceza kanunlarında nasıl ele alındığı üzerinde durulacaktır. Daha sonra karşılıksız yararlanma suçu başlıklı

[1] Kanun No: 6352, Kabul Tarihi: 02.07.2012, Resmi Gazete Tarihi: 05.07.2012, Sayı: 28344.

163. maddede yapılan değişiklik kısaca ele alınacak ve devamında da hırsızlık suçunda yapılan değişikliklerin karşılıksız yararlanma suçuna etkisi incelenmeye çalışılacaktır. Bu inceleme yapılırken, hırsızlık suçu ve karşılıksız yararlanma suçu arasındaki ilişki hem geçmişteki bağlantı hem de bu suçların temel farklılıkları çerçevesinde incelenecek ve aynı zamanda 6352 sayılı Kanun'un etkisi dile getirilecektir. Ayrıca 6352 sayılı Kanun ile karşılıksız yararlanma suçunda; yaptırım, soruşturma ve kovuşturma ile ilgili yapılan değişiklikler de ele alınacaktır. Bununla birlikte, karşılıksız yararlanma olarak kabul edilen “yeni” fiile ilişkin kanunda yer verilen özel bir etkin pişmanlık haline yer verilecek ve Adli Sicil Kanunu'nda yapılan değişiklik ile 6352 sayılı Kanun'un geçici maddesinde yer alan infazla ilgili düzenleme ele alınacaktır.

I. KARŞILIKSIZ YARARLANMA SUÇUNUN TÜRK CEZA KANUNLARINDA TARİHSEL GELİŞİMİ

Karşılıksız yararlanma oluşturan fiillerin ayrı bir suç olarak kabul edilmesi ve hangi fiillerin bu suç kapsamında olduğu, tarihsel gelişim süreci içerisinde oldukça farklı değerlendirmelere konu olmuştur. Karşılıksız yararlanma oluşturan fiiller, kimi zaman, hem Türk hukuk sisteminde hem de diğer ülke hukuk sistemlerinde ceza hukukunun dışında değerlendirilmiş; kimi zamansa bu fiillerden bir kısmı, ceza kanunlarında ayrı bir suç tipi olarak yer almıştır. Karşılıksız yararlanma olarak nitelendirilen çeşitli fiillerin hukuki uyumsuzluk olarak kabul edilmesi gerektiği görüşü ile cezai yaptırım altına alınması gerektiği görüşü, öğretilerde uzun yıllar tartışılmıştır. Ayrıca, bu tip fiillerin cezai yaptırım altına alınması gerektiği görüşü de, kendi içinde ayrılmıştır. Bu yönden, bu fiillerin kanunda ayrı bir suç tipi olarak mı cezalandırılacağı yoksa kanunda yer alan mevcut dolandırıcılık, hırsızlık, bilişim alanında suçlar gibi benzer suç tipleri kapsamında mı değerlendirileceğine yönelik farklı görüşler sunulmuştur.^[2] Hatta bu husus, farklı yargı kararlarına da yansımıştır.^[3] Bununla birlikte, bu

[2] Öğretilerde, bu konuda öne çıkan iki zıt görüş mevcuttur. Temelde bu tür fiillerin hukuki uyumsuzluk olarak görüldüğü ve özel hukuk ilişkilerine ceza hukukunun müdahale etmemesi gerektiği şeklindeki görüş için bkz. TOROSLU Nevzat; “*Ceza Kanunu Öntasarısına Hakim Olan Ceza Hukuku Anlayışı*”, Türk Ceza Yasası Öntasarısı Paneli, Türkiye Barolar Birliği, Ankara, 1987, s. 43-51. Bir diğer açıdan bu tür fiillerin cezalandırılmamasının, kanunda ayrıca ve açıkça yer almamasının önemli bir eksiklik olduğu şeklindeki görüş için bkz. DÖNMEZER Sulhi; *Kişilere ve Mala Karşı Cürümler*, 16. Bası, Beta Yayınevi, İstanbul 2001, s. 295; TÜMERKAN Somay; *Dolandırıcılık Suçu (Karşılıksız Çek Keşidesi Filleri)*, Kazancı Matbaacılık, İstanbul 1987, s. 50.

[3] Uygulama yönünden, yargı kararlarına da yansdığı üzere, karşılıksız yararlanma oluşturabilecek fiillerin TCK'da ayrı bir suç tipi olarak yer almadığı dönemde, Türk ceza kanunlarında özel bir hüküm mevcut olmadığından, sorunun çözümünün genel hükümler

tartışmalara ve farklı yargı kararlarına, çalışmanın kapsamı itibariyle yer verebilme imkânı olmadığından, kısaca karşılıksız yararlanma fiillerinin Türk ceza kanunlarında nasıl ele alındığı üzerinde durulmalıdır.

Karşılıksız yararlanma suçu, tarihsel gelişimi açısından, 1991 yılı ile birlikte TCK'ya dahil edilerek, kimi değişikliklere karşın halen ayrı bir suç tipi olarak varlığını sürdürmektedir. Bu bakımdan, karşılıksız yararlanma oluşturan fiiller, Türk ceza hukukunda 765 sayılı TCK (1926) öncesi dönemde yürürlükte olan 1256 (1840), 1267 (1851) ve 1274 (1858) tarihli kanunlarda ayrı bir düzenleme olarak yer almamaktadır.^[4] Bu tür fiiller, bir suç tipi olarak ilk kez 3756 sayılı Kanun (1991) ile 765 sayılı TCK içine eklenmiştir.^[5] 5237 sayılı TCK da, 765 sayılı TCK'yı yürürlükten kaldırırken; bu tür fiilleri “*karşılıksız yararlanma*” başlığı altında ayrı bir suç tipi olarak muhafaza etmiştir.^[6] Söz konusu suç, 5237 sayılı TCK içerisinde “*ikinci kitap*” olan “*özel hükümler*” altındaki “*ikinci kısım*” olan “*kişilere karşı suçlar*” içerisinde “*onuncu bölüm*” olan “*malvarlığına karşı suçlar*” altına “*karşılıksız yararlanma*” başlığı ile yerleştirilmiştir.

5237 sayılı TCK ile 765 sayılı TCK, karşılıksız yararlanma suç tipi yönünden büyük farklılıklar içerir;^[7] 6352 sayılı Kanun da, bunlara yenilerini eklemiştir. Bu yönden, 765 sayılı TCK uyarınca karşılıksız yararlanma suçu, şu fiiller ile işlenmekteydi: ödemede bulunmaksızın, ücreti karşılığı hizmet veren pansiyon, otel ve han gibi geçici ikamete tahsis edilmiş yerlerde kalmak; ücreti karşılığı hizmette bulunan lokanta ve benzeri yerlerde yiyip içmek; taksi ve benzeri ulaşım araçlarında kendisini bir yerden diğer bir yere taşıtmak^[8] ve otomatik aletlerden yararlanmak.^[9] 5237 sayılı TCK uyarınca ise, aynı suç, şu fiillerle işlenmektedir: otomatlar aracılığı ile sunulan ve bedeli ödendiği takdirde

içinde aranması gerektiği görüşü hakimdir. Bkz. Yargıtay Ceza Genel Kurulu, 7.02.1977 tarih, 1976/6-577 E, 1977/47 K. Ancak karşılıksız yararlanma suçu ile ilgili farklı kararlar için karş. Yargıtay 6. Ceza Dairesi, 6.10.1968 tarih, 1968/5289 E, 1968/5480 K., Yargıtay Ceza Genel Kurulu, 27.06.1988 tarih, 1988/6-175 E, 1988/306 K., Yargıtay Ceza Genel Kurulu, 30.01.1989 tarih, 1988/6-443 E, 1989/2 K., Yargıtay İçtihadı Birleştirme Genel Kurulu, 6.04.1990 tarih, 1989/2 E, 1990/3 K.

- [4] Tarihsel gelişim süreci hakkında ayrıntılı bilgi için Bkz. ERDEM Mustafa Ruhan, Türk Hukukunda Karşılıksız Yararlanma Suçları, Yetkin Yayınları, Ankara 1996, s. 34.
- [5] Kanun No: 3756, Kabul Tarihi: 06.06.1991, Resmi Gazete Tarihi: 14.06.1991, Sayı: 20901, md. 15-16-17.
- [6] Kanun No: 5237, Kabul Tarihi: 26.09.2004, Resmi Gazete Tarihi: 12.10.2004, Sayı: 25611, md. 163.
- [7] Bu konuda ayrıntılı bilgi için bkz. KAYA Özen; 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nda Karşılıksız Yararlanma Suçu, Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Kamu Hukuku Anabilim Dalı Ceza ve Ceza Usulü Hukuku Bilim Dalı, Ankara 2011, Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, s. 5 vd.
- [8] 765 sayılı TCK md. 521/a.
- [9] 765 sayılı TCK md. 521/b.

yararlanılabilen bir hizmetten ödeme yapmadan yararlanmak;^[10] telefon hatları ile frekanslarından ya da elektromanyetik dalgalarla yapılan şifreli veya şifresiz yayınlardan sahibinin veya zilyedinin rızası olmadan yararlanmak.^[11] 6352 sayılı Kanun ise, bu suç teşkil edecek fiillere bir yenisini eklemiştir: “*abonelik esasına göre yararlanılabilen elektrik enerjisinin, suyun veya doğal gazın sahibinin rızası olmaksızın ve tüketim miktarının belirlenmesini engelleyecek şekilde tüketilmesi*”, artık karşılıksız yararlanma suçu olarak belirlenmiştir.^[12] Bu değişiklik ile aslında, daha önceden hırsızlık suçu kapsamında değerlendirilen birtakım fiiller, karşılıksız yararlanma suçu içine alınmıştır.

6352 sayılı Kanun ile yapılan değişiklik, karşılıksız yararlanma oluşturan fiillerin benzer suç tipleriyle olan ilişkisini de yeniden gündeme getirmiştir. Söz gelimi, 765 sayılı TCK, lokanta ve benzeri yerlerde yiyip içme veya otel ve benzeri yerde konaklama ve ödemede bulunmama gibi fiilleri karşılıksız yararlanma olarak düzenlerken; 5237 sayılı TCK bu fiilleri bu suç kapsamından çıkarınca, bu fiiller ile ilgili olarak iki farklı yorum yapılmıştır: Bir görüşe göre, bu fiiller, dolandırıcılık ve hırsızlık gibi suç tipleri kapsamında değerlendirilmeliyken; diğer görüşe göre bu fiiller, hukuki uyumsuzluk olarak kabul edilmelidir.^[13] Bu tür farklı yorumlar gündeme gelmektedir; çünkü karşılıksız yararlanma suçu, malvarlığına karşı suçlar arasında düzenlenmekte olup, bu suçlar arasında yer alan hırsızlık, dolandırıcılık, mala zarar verme suçları ile kamu güvenine karşı suçlardan olan belgede sahtecilik suçları ile ve bilişim alanında suçlar ile benzerlik göstermektedir. Nitekim karşılıksız yararlanma oluşturan fiiller, uygulamada da zaman zaman bahsi geçen suçlar kapsamında değerlendirilmiştir.^[14] Niha-

[10] 5237 sayılı TCK md. 163/1.

[11] 5237 sayılı TCK md. 163/2.

[12] 6352 sayılı Kanun md. 83 ile değişik 5237 sayılı TCK md. 163/3.

[13] Bu konunun hukuki uyumsuzluk kapsamında değerlendirilmesi gerektiği şeklindeki görüş için bkz. PARLAR Ali/HATİPOĞLU Muzaffer; 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu Yorumu, Cilt:3, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2008, s. 2598. ERDEM Mustafa Ruhan; “*Karşılıksız Yararlanma Suçları*”, in: Hukuki Perspektifler Dergisi, Sonbahar 2004, s. 135-136. Bir diğer açıdan dolandırıcılık ile ilgili çeşitli değerlendirmeler için karş. NOYAN Erdal; Hırsızlık Suçları, 2. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara 2007, s. 595. BAKICI, Sedat; 5237 Sayılı Yasa Kapsamında Ceza Hukuku Özel Hükümleri, Cilt: 1, Adalet Yayınevi, Ankara 2008, s. 883. ESEN Sinan; Anlatımlı ve İçtihatlı Malvarlığına Karşı Suçlar, Belgelere Sahtecilik ve Bilişim Alanında Suçlar, Adalet Yayınevi, Ankara 2007, s. 405; Ayrıca bkz. ÖZGENÇ İzzet/ŞAHİN Cumhur; Uygulamalı Ceza Hukuku, 3. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2001, s. 35-45.

[14] 3 numaralı dipnotta belirtilen Yargıtay kararlarının yanı sıra; telefon hatlarının bedelsiz kullanılması ile ilgili birbirinden farklı yargı kararları için bkz. Yargıtay 4. Ceza Dairesi, 15.09.1988 tarih, 1988/4873 E, 1988/5338 K., 765 sayılı TCK'nın 521/a maddesi kapsamında verilen farklı yargı kararları ve hukuki uyumsuzluk değerlendirmesi için bkz. Yargıtay 6. Ceza Dairesi, 22.03.2004 tarih, 2002/23637 E, 2004/3276 K. Yargıtay 11. Ceza Dairesi 07.03.2006 tarih, 2004/4815 E, 2006/1639 K. Ayrıca bkz. Yargıtay 11. Ceza Dairesi, 14.11.2007 tarih, 2007/28424 E, 2007/7957 K. Yargıtay 6. Ceza Dairesi

yet, 6352 sayılı Kanun ile yapılan değişiklik sonucu da, hırsızlık ve karşılıksız yararlanma suçu arasında bu benzerliğin/ayırımın daha da önem kazandığını söylemek yanlış olmayacaktır.

II. 6352 SAYILI KANUN İLE KARŞILIKSIZ YARARLANMA SUÇUNU ETKİLEYEN DEĞİŞİKLİKLER

6352 sayılı Kanun, karşılıksız yararlanma suç tipi ile ilgili olarak doğrudan ve dolaylı etki doğuracak değişiklikler getirmektedir. Bir kere, 5237 sayılı TCK md. 163'e yeni bir fıkra eklenerek, karşılıksız yararlanma suçunun kapsamı genişletilmiştir. Buna paralel olarak, hırsızlık suçu ile ilgili kimi değişiklikler de yapılmıştır. Bundan başka, 5237 sayılı TCK md. 168 değiştirilerek, etkin pişmanlık yönünden karşılıksız yararlanma suçu ile ilgili özel bir düzenleme getirilmiştir. Dahası, 168. maddedeki değişikliğe paralel olarak, Adli Sicil Kanunu değiştirilerek, karşılıksız yararlanma suçunda etkin pişmanlıktan yararlanan kişiler hakkında bir denetim mekanizması oluşturulmuştur. Son olarak, infaz yönünden, karşılıksız yararlanma suçuna eklenen yeni fıkra kapsamında 6352 sayılı Kanun'un geçici maddesi ile, haklarında yargılama yapılan ya da hüküm verilen kişilere yönelik özel düzenlemeler getirilmiştir. Burada, 6352 sayılı Kanunla yapılan değişiklikler, karşılıksız yararlanma suçunu etkilediği ölçüde ve genel olarak bu suça değinildikten sonra, sırasıyla ele alınacaktır.

A. Karşılıksız Yararlanma Suçu'nda Yapılan Değişiklikler

Karşılıksız yararlanma suçu ile ilgili yapılan değişiklikler incelenirken, ilk olarak karşılıksız yararlanma suçunun kanunda düzenleniş biçimine ve hem mevcut maddenin hem de değişiklik getiren maddelerin madde gerekçelerine değinmekte fayda bulunmaktadır.

Fiil açısından, karşılıksız yararlanma suçu, 6352 sayılı Kanun ile yapılan değişiklik neticesinde "yeni" bir fiil ile de işlenebilir hale gelmiştir. Buna göre, karşılıksız yararlanma suçu, "abonelik esasına göre yararlanılabilen elektrik enerjisinin, suyun veya doğal gazın sahibinin rızası olmaksızın ve tüketim miktarının belirlenmesini engelleyecek şekilde tüketilmesi" ile de gerçekleşecektir.^[15] Böylece, artık, karşılıksız yararlanma suçu, 5237 sayılı TCK md. 163'te üç fıkra ve birbirinden farklı dört fiil halinde düzenlenmiştir.

21.02.2006 tarih, 2005/20303 E, 2006/1486 K Yargıtay 6. Ceza Dairesi, 17.10.2006 tarih, 2004/10496 E, 2006/9966 K. Karşılıksız yararlanma ve dolandırıcılık suçu ilişkisi bakımından bkz. Yargıtay Ceza Genel Kurulu, 30.01.2007 tarih, 2006/11-247 E, 2007/15 K. Ayrıca bilişim alanında suçlar ile ilgili bkz. Yargıtay Ceza Genel Kurulu, 19.06.2007 tarih, 2006/6-136 E, 2007/150 K.

[15] 6352 sayılı Kanun md. 83 ile değişik 5237 sayılı TCK md. 163/3.

Korunan hukuksal değer açısından, karşılıksız yararlanma suçu, 5237 sayılı TCK'da “malvarlığına karşı suçlar” üst başlığı altında yer alır ve “malvarlığı” hukuksal değerini korur. 6352 sayılı Kanun ile yapılan değişiklikte de 163. maddeye eklenen üçüncü fıkra, daha önce yine malvarlığına ilişkin suçlardan olan hırsızlık suçu kapsamında değerlendirildiğinden yapılan değişiklik ile karşılıksız yararlanma suçunda korunan hukuksal değer bakımından bir farklılık söz konusu olmadığı anlaşılmaktadır.^[16]

Fail açısından, 6352 sayılı Kanun ile yapılan değişiklik sonucu karşılıksız yararlanma suçunun failinin herkes olabileceği hususu değişmemiş; ancak failin niteliği değişmiştir. Karşılıksız yararlanma suçu, herkes tarafından işlenebilen suçlardandır. Herhangi bir gerçek kişi, bu suçun faili olabilir.^[17] Otomatlar vasıtası ile sunulan hizmetleri, elektromanyetik dalgalarla yapılan şifreli veya şifresiz yayınları alan herkes suçun faili iken;^[18] buna ilave olarak elektrik enerjisini, suyu veya doğalgazı tüketim miktarının belirlenmesini engelleyecek şekilde tüketen kişiler de suçun faili olmuştur.

Mağdur yönünden, hem karşılıksız yararlanma suçunun önceki halinden hem de hırsızlık suçundaki mağdur kavramından kısmen farklı bir uygulama yapıldığı anlaşılmaktadır. Karşılıksız yararlanma suçunun mağduru; otomat aracılığı ile bir hizmeti sunan kişi, telefon hattının ya da şifreli veya şifresiz yayının sahibi veya zilyedi olan kişidir. Gerçek veya tüzel kişi olmasının ya da özel hukuk veya kamu hukuku tüzel kişisi olmasının da bir önemi yoktur. Değişiklik kapsamında da mağdurun, yine gerçek veya tüzel kişi ya da özel hukuk-kamu hukuku tüzel kişisi olması bakımından farklılık olmamakla birlikte; mağdur; elektrik enerjisinin, suyun veya doğal gazın “sahibi” olmalıdır. Madde metninde “sahibi” ifadesi kullanılmış ve ikinci fıkrada yer alan “sahibinin veya zilyedinin” ifadesine göre net bir şekilde farklı düzenleme yapılmıştır. Bu durum, daha önce karşılıksız yararlanma suçunda tartışmasız olan zilyetlik-mülkiyet ayrımı konusunu hırsızlık suçunda olduğu gibi tartışmalı hale getirecektir.^[19]

Suçun maddi konusu açısından, 6352 sayılı Kanun değişikliği herhangi bir yenilik getirmemektedir. Zira karşılıksız yararlanma suçunda maddi konu, bir

[16] Ancak hırsızlık ve karşılıksız yararlanma suçlarında yer alan “zilyedinin” veya “sahibinin” kavramları ile ilgili yapılacak değerlendirmede korunan hukuksal değer malvarlığı olmakla birlikte zilyetlik mi mülkiyet mi olduğu yönünde tartışmalar söz konusu olabilecektir. Bu konudaki açıklamalar için bkz. “Karşılıksız Yararlanma ve Hırsızlık Suçu Arasındaki Temel Farklılıklar” başlıklı kısım, s. 15 vd.

[17] PARLAR Ali/HATİPOĞLU Muzaffer; Malvarlığına Karşı İşlenen Suçlar, Kartal Yayınevi, Ankara 2006, s. 1295.

[18] Bkz. HAFIZOĞULLARI Zeki//ÖZEN Muharrem; Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler Kişilere Karşı Suçlar, US-A Yayıncılık, 2. Baskı, Ankara 2011, s. 405.

[19] Bkz. “Karşılıksız Yararlanma ve Hırsızlık Suçu Arasındaki Temel Farklılıklar” başlıklı kısım, s. 15 vd.

mal olmayıp, hizmettir ve ilgili değişiklik ile de elektrik enerjisi, su ve doğalgazın mal olmaktan çıkarılarak, hizmet olarak kabul edildiğini söylemek mümkündür.

Bu değerlendirmeler ışığında karşılıksız yararlanma suçunun düzenleniş amacına ve maddede yapılan değişikliğin amacına değinilmelidir. 163. maddenin gerekçesinde esas olarak suçun oluşumu izah edilmekle birlikte, bu suçun niçin hırsızlık suçu veya dolandırıcılık suçu olmadığı belirtilmiş ve toplu taşıma sistemlerindeki geçişlerden ve başkasına ya da kamuya ait telefon şebekesinden bedel ödemeksizin yararlanmadan bahisle örnekleme suretiyle maddede tanımlanan suça değinilmiştir.^[20] Yapılan değişikliğin gerekçesi incelendiğinde ise; öncelikle mevcut 163. maddenin gerekçesine yer verilmiş olduğu anlaşılmakta, akabinde de değişiklik gerekçesi olarak “*esas itibariyle karşılıksız yararlanma kapsamında değerlendirilmesi gereken ve abonelik esasına göre yararlanılabilen elektrik enerjisinin, suyun veya doğalgazın sahibinin rızası olmaksızın tüketilmesi eylemlerinin de karşılıksız yararlanma olarak düzenlendiği*”nden bahsedilmiş olduğu görülmektedir.^[21] Yapılan değişiklik ile bir fiil, bir suç tipinden (hırsızlık) çıkarılmış ve farklı bir suç tipi (karşılıksız yararlanma) olarak kabul edilmiştir.^[22] Ancak gerekçe de nazara alındığında, bu fiillerin niçin artık hırsızlık suçu kapsamında değerlendirilmediği ve bu iki suç tipi arasında nasıl bir fark olduğu yahut da hangi özelliklerinden dolayı bu fiilleri “*esas itibariyle karşılıksız yararlanma suçu kapsamında değerlendirmemiz gerektiği*” tümüyle belirsizdir. Bu tip fiillerin artık karşılıksız yararlanma suçu kapsamında cezalandırılması kanun koyucunun tercihi olmakla birlikte, özellikle nitelikli hırsızlık ve karşılıksız yararlanma suçu ayırımının belirlenmesi ancak suçun unsurlarının değerlendirilmesiyle mümkün olabilecektir.

B. Hırsızlık Suçu'nda Yapılan Değişikliklerin Karşılıksız Yararlanma Suçuna Etkisi

1. Hırsızlık Suçu ile İlgili Yapılan Değişiklikler

6352 sayılı Kanun ile özellikle hırsızlık suçunda, karşılıksız yararlanma suçuyla bağlantılı önemli değişiklikler yapılmıştır. Hem 141. maddede enerjinin taşınır mal kabul edilmesiyle ilgili düzenleme hem de 142. maddede yer alan elektrik enerjisinin nitelikli hırsızlık kabul edilmesi ile ilgili düzenleme yürürlükten kaldırılmıştır. Ayrıca 142. maddenin üçüncü fıkrasında yer alan düzenleme de bu madde kapsamında bırakılmış ve ceza miktarı arttırılmıştır.

[20] TBMM, Dönem: 22, Yasama Yılı: 2, Sıra Sayısı: 664, s. 568 vd.

[21] Değişiklik gerekçesi, kanun tasarısının 62. maddesinde yer almıştır.

Bkz. Erişim: <http://www2.tbmm.gov.tr/d24/1/1-0565.pdf>, Erişim Tarihi: 07.08.2012.

[22] Ancak bu fiilin aynı fiil olup olmadığı da tartışılmalıdır. Burada her iki suçun unsurları bakımından değerlendirme yapıldığında düzenlemelerin birebir aynı kavramı ifade ettiğini söylemek her olayda mümkün olmayacaktır.

6352 sayılı Kanun değişikliği ile 141. maddenin ikinci fıkrası ve 142. maddenin birinci fıkrasının f bendi yürürlükten kaldırılmış^[23] ve bu itibarla da elektrik enerjisi hakkında işlenen fiiller hırsızlık suçu kapsamında çıkarılmıştır. Ancak bu yönde karşılıksız yararlanma başlıklı maddeye bir ek fıkra getirildiğinden bu fiillerin artık suç oluşturup oluşturmadığı tespit edilmeye çalışılırken karşılıksız yararlanma suçunun unsurları kapsamında değerlendirme yapılması gerekecektir.

Hırsızlık ve karşılıksız yararlanma suçlarında “enerji” kapsamında ele alınması gereken nitelikli hırsızlık hali, 6352 sayılı kanunda yapılan değişiklikler dikkate alındığında tartışma konusu yaratabilecek niteliktedir. Bu kapsamda, karşılıksız yararlanma ve hırsızlık suçunun geçmişteki ilişkisine ve temel farklılıklarına geçmeden önce 142. maddenin üçüncü fıkrasının -sıvı veya gaz halindeki enerji hakkında işlenen birtakım fiillerin- hırsızlık suçu kapsamında bırakılması yorumlanmaya çalışılacaktır.

6352 sayılı Kanunla; sıvı veya gaz halindeki enerjiye ait tesislerde “hırsızlık” suçunun işlenmesi ile ilgili olarak madde metninde yalnızca ceza miktarı değiştirildiğinden eski uygulama aynen devam edecektir. Ancak bu yaptırım değişikliği dışında madde metninin anlatımı ile ilgili değişiklik yapılmaması ve bu konuda daha önce de öğretide dile getirilmiş olan eleştirilerin nazara alınmaması bir eksiklik olarak göze çarpmaktadır.

6352 sayılı Kanun değişikliğinden önceki dönemde de; 142. maddenin üçüncü fıkrasında yer alan metnin farklı yorumların yapılmasına sebebiyet verecek nitelikte olduğu ve net bir biçimde hangi fiillerin bu kapsamda olduğunun anlaşılamadığını söylemek mümkündür. Örneğin, madde metninde kullanılan “ve” bağlacı sebebiyle suçun sadece sıvı veya gaz halinde bulunan enerji hakkında işlenmesi nitelikli halin oluşması için yeterli olacak mıdır yoksa aynı zamanda bunların nakline, işlenmesine veya depolanmasına ait tesislerde işlenmesi mi gerekmektedir; bu konu belirsiz kalmaya devam edecektir.^[24]

Bu madde metni karmaşıklığı bir yana bırakılırsa, burada değinilmesi gereken konu, öncelikle 142. maddenin üçüncü fıkrasının hırsızlık suçu ile ilgili maddeden çıkarılmamış olması nedeniyle kaçak enerji kullanımı ile ilgili olarak birçok sorunun doğmasıdır. Kaçak enerji kullanımı hangi hallerde hırsızlık suçunun nitelikli hali hangi hallerde karşılıksız yararlanma suçunun yeni eklenen üçüncü fıkrası kapsamında değerlendirilecektir? Elektrik enerjisi ve abonelik esasına göre kullanılan su ve doğalgaz karşılıksız yararlanma suçunun kapsamına alınmışken “sıvı veya gaz halindeki enerji” hakkında ve bunlara ait

[23] Bkz. 6352 sayılı Kanun, sırasıyla md. 105/5-a ve md. 82.

[24] 765 sayılı TCK'da ise; “sıvı veya gaz halinde yakıtları nakleden boru hatlarından veya bunların depolarından işlenirse” şeklinde ifade edilmiştir.

tesislerde işlenen bazı kaçak kullanımların hırsızlık suçu kapsamında bırakılmış olmasının gerekçesi nedir? Acaba 6352 sayılı Kanun ile yapılan değişikliklere rağmen enerji hakkında işlenen suçun yine hırsızlık suçunun konusunu oluşturabileceği düşüncesiyle 142. maddenin üçüncü fıkrasının hırsızlık suçu kapsamında bırakılmış olması, abonelik esasına göre kullanılan kaçak enerjinin ise daha “*basit*” bir suç olarak görülerek karşılıksız yararlanma suçunun içine alınması mümkün müdür? Suçun basit şekli karşılıksız yararlanma suçunu oluştururken yer itibarıyla ayırım yapılarak tesislerde işlenmesi halinde nitelikli hırsızlık suçu mu oluşacaktır? Bu itibarla kaçak enerji kullanımının aboneler bakımından olan “*basit*” hali karşılıksız yararlanma suçunun kapsamına alınmış; ancak tesislerle ilgili olan “*nitelikli hali*” hırsızlık suçunun kapsamında kalmış diyebilir miyiz?

Öncelikle bu sorulara verilecek en net cevabın değişiklik yapan madde gerekçelerinde bulunması gerektiği ancak gerekçede de bu konuyla ilgili çok sınırlı bir cevap bulunabildiği belirtilmelidir. Yapılan değişiklik ile, sıvı veya gaz halindeki enerji tesislerinde işlenen suçlarda bir diğer deyişle 142. maddenin üçüncü fıkrasında yer alan suçlarda cezalar artırılmış ve buna gerekçe olarak da ülkemizin coğrafi konumu ve enerji köprüsü olmasına yönelik stratejik hedefinden, bu suçlarla mücadelenin daha önemli hale gelmesinden ve suçla daha etkin mücadele edilmesinden bahsedilmiş ve cezanın artırılması hususuna değinilmiştir.^[25] Madde ile ilgili meclis görüşmelerinde de bu konuya hassasiyet gösterildiği ve suçla mücadele bakımından cezaların ağırlaştırıldığı dile getirilmiştir.^[26] Ancak suçun konusu, enerjinin taşınır mal olması/olmaması, enerji hakkında işlenen bazı fiillerin niçin karşılıksız yararlanma suçu kapsamına alınırken fiilin tesislerde işlenmesi halinin niçin hırsızlık olarak kabul edildiği gibi hususlar gerekçede yer almamıştır. Karşılıksız yararlanma suçuna eklenen üçüncü fıkra ile ilgili olarak da bir cümle ile “*esas itibarıyla karşılıksız yararlanma kapsamında değerlendirilmesi gereken bir suç olduğundan*” bahsedilmiştir. Ancak esas itibarıyla karşılıksız yararlanma suçu ne demektir? Tarihsel gelişim süreci içerisinde yahut da çeşitli ülke kanunlarında yer alan “*esas*” itibarıyla karşılıksız

[25] Bkz. ilgili madde değişiklik gerekçesi, Erişim: <http://www.tbmm.gov.tr/sirasayi/donem24/yil01/ss278.pdf>, Erişim Tarihi: 07.08.2012.

[26] Bkz. Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurul Tutanağı, 24. Dönem, 2. Yasama Yılı, 129. Birleşim, 01.07.2012. Erişim: http://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/tutanak_g_sd.birlesim_baslangic?P4=21215&P5=H&PAGE1=1&PAGE2=231, Erişim Tarihi: 07.08.2012. Ayrıca belirtmek gerekir ki benzer gerekçelerle bu durumun mala zarar vermenin de nitelikli hali olarak düzenlenmesi kanun tasarısında yer almış ancak bu madde yasalaşmamıştır. Bkz. kanun tasarısının metni, Erişim: <http://www2.tbmm.gov.tr/d24/1/1-0565.pdf>, Erişim Tarihi: 29.07.2012

yararlanma sayılan birbirinden oldukça farklı fiiller söz konusudur. Ayrıca bu çalışmada da kısaca değinilmeye çalışıldığı üzere Türk ceza kanunlarında da yapılan değişikliklerle ve uygulama ile, karşılıksız yararlanma oluşturan fiiller süreç içinde çok fazla değişmiştir. Bu anlamda yerleşmiş “*esas itibariyle*” karşılıksız yararlanma fiili bulunduğunu söylemek güçtür ve bu nedenlerle de bu gerekçe tatmin edici olmaktan uzaktır.

Hukuki bir değerlendirmenin yapılabilmesi için; öncelikle belirtildiği üzere fiil, karşılıksız yararlanma suçunun unsurları ve hırsızlık suçunun kapsamı çerçevesinde tespit edilmelidir. Sıvı veya gaz halindeki enerji hakkında işlenen bir fiilin abonelik esasına göre yararlanılabilen bir enerji mi olduğu ve enerjiye ait tesislerde işlenip işlenmediği öncelikle belirlenmeli ve bu kapsamda diğer koşullar dikkate alınmalıdır. Ancak vurgulamak gerekir ki, 142. maddenin üçüncü fıkrasının hala hırsızlık suçu olması bir diğer deyişle “*enerjinin*” bazı kullanımlarında hırsızlık bazı kullanımlarında ise karşılıksız yararlanma olarak kabulü kanaatimizce yerinde olmamıştır.

2. Karşılıksız Yararlanma ve Hırsızlık Suçu İlişisine 6352 Sayılı Kanun'un Etkisi

Hırsızlık suçu ile karşılıksız yararlanma suçu tarihsel süreçte birbiri ile yakın ilişki içinde olan iki suç tipidir. Önceleri hırsızlık olarak kabul edilen bir fiil daha sonra karşılıksız yararlanma olarak değerlendirilmişken; kimi zamansa bu suçların tanımlanmasında bir fiilin niçin diğeri olmadığı vurgulanmıştır. 6352 sayılı Kanun ile de hırsızlık suçu ile ilgili maddelerde değişiklik yapılarak hırsızlık ve karşılıksız yararlanma suçları bir kez daha birbirinin yerine geçmiştir. Hırsızlık ve karşılıksız yararlanma suçlarının benzer yönleri bulunmakla birlikte aslında bu suçların özellikle korunan hukuksal değer, fiil, suçun konusu ve suçun manevi unsuru kapsamında farklılıkları bulunduğu açıktır. Karşılıksız yararlanma ve hırsızlık suçu arasındaki geçmişteki ilişki ve hırsızlık suçu ile karşılıksız yararlanma suçunun hangi yönlerden birbirinden ayrıldıkları tespit edilirken 6352 sayılı Kanunla yapılan değişiklikler de dikkate alınarak bu farklılıkların devam edip etmediği üzerinde durulmaya çalışılacaktır.

a. Karşılıksız Yararlanma ve Hırsızlık Suçu Arasındaki Geçmişteki İlişki

6352 sayılı Kanunla yenilenen durumda; karşılıksız yararlanma ve hırsızlık suçları arasındaki özellikle geçmişteki ilişki yeniden gündeme gelmiştir. Bu konuda özellikle de telefon hatlarının taşınır mal niteliği ile mal ve hizmet ayrımı, birtakım fiillerin hırsızlık suçu ya da karşılıksız yararlanma suçunun hangisinin kapsamında olduğu ve enerjinin taşınır mal niteliğinin karşılıksız

yararlanma ve hırsızlık suçuna etkileri incelendiğinde 1990 yıllarında karşılıksız yararlanma ve hırsızlık suçları ile ilgili dile getirilen birtakım tartışmaların 6352 sayılı Kanun sonrasında da devam edeceği anlaşılmaktadır.

5237 sayılı TCK ile karşılıksız yararlanma suçunun tipik örneği olarak belirtilen telefon hatlarından yararlanma, aslında yargı kararlarıyla 765 sayılı TCK döneminde hırsızlık olarak kabul edilmiştir. Yargıtay İçtihadı Birleştirme Genel Kurulu'nun 6.4.1990 tarihli kararında^[27] telefon hizmetinden çeşitli usul ve yöntemlerle saplama yapmak suretiyle bedelsiz ve kaçak yararlanmanın hırsızlık suçunu oluşturduğu belirtilmiş olduğundan, 5237 sayılı TCK yürürlüğe girene kadar bu içtihadı birleştirme kararı kapsamında telefon hizmetlerinden bu şekilde yararlanmak hırsızlık suçu olarak kabul edilmiştir.^[28] 765 sayılı Kanun'un karşılıksız yararlanma suçunu düzenlediği 521/a ve 521/b maddelerinde yer alan düzenlemeler de dikkate alındığında telefon hattından bedelsiz yararlanma ya da şifreli veya şifresiz yayınlardan bedelsiz yararlanma gibi karşılıksız yararlanma oluşturan fiiller bu kapsamda değerlendirilememektedir. Yukarıda bahsi geçen içtihadı birleştirme kararı, öğretideki eleştirilere rağmen^[29] 765 sayılı TCK'nın yürürlükte olduğu dönemde geçerliliğini devam ettirmiş ve bu fiil hırsızlık suçu kapsamında değerlendirilmiştir. Bu sebeple kanunda yer alan düzenleme gereği değil; içtihadı birleştirme kararı gereği telefon hattından yararlanma hırsızlık olarak nitelendirilmiştir.^[30]

Bu süreçten sonra da hırsızlık suçunu oluşturan birtakım fiillerin suç vasfı karşılıksız yararlanma olarak değişmiş ve 6352 sayılı Kanunla da yine hırsızlık suçu kapsamındaki fiil karşılıksız yararlanma içine alınmıştır. 1990 tarihli İçtihadı Birleştirme Kararı ile hırsızlık olarak kabul edilen telefon hattına saplama yaparak bedelsiz konuşma yapma fiili, 5237 sayılı Kanun'da karşılıksız

[27] Yargıtay İçtihadı Birleştirme Genel Kurulu, 6.04.1990 tarih, 1989/2 E, 1990/3 K.

[28] Ancak bu karardan sonra dahi özellikle 765 sayılı TCK'ya bilişim alanında suçların eklenmesi ile bu kez telefon hattına saplama yapmak fiilinin bilişim alanında suçlar kapsamında değerlendirilip değerlendirilemeyeceği tartışma konusu olmuş, Yargıtay Ceza Genel Kurulu tarafından, 25.06.1996 tarih, 1996/6-151 E, 1996/152 K. sayılı ilam ile; telsiz telefonla başkasının frekansına girerek konuşulması fiilinin "*bilişim alanında suçlar*" başlığı altında 3756 sayılı Kanunla yeniden düzenlenen 765 sayılı TCK'nın 525. maddesine göre değil, 491/ilk maddesine göre cezalandırılması gerektiği hususu tekrar vurgulanmıştır.

[29] 765 sayılı Kanun'un yürürlükte olduğu dönemde öğretide bu konuda tartışmalar gündeme getirilmiş, 491. maddeye ilave edilen ek fıkraya rağmen, bedeli ödenmeksizin ve hukuk dışı yollarla başkasına ya da kamuya ait telefon şebekesinden yararlanılması durumunda hırsızlık suçunun oluşmayacağı ve bu fiilin aslında karşılıksız yararlanmanın tipik bir örneğini oluşturduğu hususu dile getirilmiştir. Bkz. ÖZGENÇ/ŞAHİN, a.g.e, s. 39.

[30] Belirtilen dönemlerde dahi şifreli yayınlara ile ilgili olarak herhangi bir madde yahut bağlayıcı bir karar olmadığından 5237 sayılı Kanun'dan önceki dönemde 5237 sayılı TCK'nın 163. maddesinin ikinci fıkrasında düzenlenen elektromanyetik dalgalarla yapılan şifreli veya şifresiz yayınlardan yararlanma hırsızlık kapsamında değerlendirilmekteydi.

yararlanma olarak kabul edilmiş;^[31] 6352 sayılı Kanun ile de her iki dönemde hırsızlık kabul edilen fiiller karşılıksız yararlanma olarak kanunda açıkça düzenlenmiştir. Bu itibarla da; karşılıksız yararlanma suçunun kapsamı hırsızlık suçuna yaklaşarak bu yönde genişletilmiştir.

Enerjinin taşınır mal olarak kabul edilmesinin ve bu kapsamda hırsızlık suçu kapsamına konu olarak cezalandırılmasının tarihsel gelişim süreci incelendiğinde de; bu durumun karşılıksız yararlanma fiillerinin suç olarak kabul edilmesine benzediği görülmektedir.

765 sayılı TCK döneminde kaçak elektrik kullanımının açıkça bir suç olarak düzenlendiği madde, kanunun yürürlüğe girdiği dönemde mevcut değildi. 765 sayılı TCK'nın 491. maddesinde, aynı zamanda karşılıksız yararlanma suçuna ilişkin düzenlemenin de getirildiği 3756 sayılı Kanun ile değişiklik yapılmış ve elektrik hırsızlığı suç olarak düzenlenmiştir. Yapılan bu değişiklik ile 491. maddeye “ekonomik bir değer taşıyan her türlü enerji de taşınabilir mal sayılır” fıkrası ile sıvı veya gaz halindeki yakıtların nakledilmesiyle ilgili çeşitli değişiklikler eklenmiştir.

6352 sayılı Kanun öncesi 5237 sayılı TCK'nın 141. maddesine 765 sayılı TCK'da yer alan enerji ile ilgili düzenleme “taşınabilir” kelimesi “taşınır” şeklinde değiştirilmek suretiyle aynen alınmıştır. Buna göre; 5237 sayılı TCK'da, ekonomik bir değer taşıyan her türlü enerji taşınır mal sayılmakta ve bu itibarla zilyedinin rızası olmadan başkasına ait ekonomik bir değer taşıyan her türlü enerjiyi, kendisine veya başkasına bir yarar sağlamak amacıyla bulunduğu yerden alma fiili, hırsızlık suçu olarak değerlendirilmekte idi. Ayrıca TCK'nın 142/1-f maddesi uyarınca hırsızlık suçunun elektrik enerjisi hakkında işlenmesi nitelikli hal olarak düzenlenmiş bulunmakta idi. 6352 sayılı Kanunla yapılan değişiklikte ise hırsızlık suçuyla ilgili 141. maddenin ikinci fıkrası yürürlükten kaldırılmıştır.

Bu itibarla da; 6352 sayılı Kanunla halen ekonomik değer taşıyan enerjinin ceza hukuku bakımından taşınır mal sayıldığını ve hırsızlık suçunun konusunu oluşturabileceğini söylemek mümkün değildir. Ancak bu konuyla ilgili TCK'nın 142. maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan düzenlemenin hala hırsızlık suçu kapsamında bırakılmış olmasının yaratacağı sorunlar da görmezden gelinmemelidir.

[31] Yargıtay'ın da kararlarında, karşılıksız yararlanma suçunun tipik örneği olarak nitelendirebileceğimiz telefon hattına bağlantı yapılarak karşılıksız görüşme yapmak şeklindeki fiilin, 5237 sayılı TCK'nın 141. maddesinin birinci fıkrasındaki hırsızlık suçunu değil; 163. maddesinin ikinci fıkrasındaki karşılıksız yararlanma suçunu oluşturduğu birçok kez vurgulanmıştır. Bkz. Yargıtay 6. Ceza Dairesi, 5.02.2008 tarih, 2007/7431 E, 2008/1016 K. Aynı yönde, Yargıtay 6. Ceza Dairesi, 28.05.2007 tarih, 2006/17827 E, 2007/6918 K.; Yargıtay 6. Ceza Dairesi, 21.05.2007 tarih, 2006/15767 E, 2007/6191 K.; Yargıtay 6. Ceza Dairesi, 30.06.2009 tarih, 2008/21993 E, 2009/10834 K.

Bu kapsamda dikkat çekilmesi gereken bir diğer konu, 6352 sayılı Kanunla yapılan değişiklik ile 1991 yılında yapılan değişiklikten önceki tartışmaların yeniden gündeme gelmesinin söz konusu olabileceğidir. 1991 yılında yapılan değişiklikler ile 6352 sayılı kanunda olduğu gibi hırsızlık ve karşılıksız yararlanma suçları birlikte ele alınmıştır. Ancak 6352 sayılı Kanun'dan farklı olarak 1991 yılında yapılan değişikliklerde karşılıksız yararlanma suçları ilk kez kanunda yer almış, enerjinin kaçak olarak kullanılması da karşılıksız yararlanma olarak değil; hırsızlık suçu olarak kabul edilerek kanuna eklenmiştir. Bu itibarla da, yukarıdaki paragraflarda değinilen telefon hatlarından kaçak kullanım ve enerji ile ilgili yapılan tartışmalar da gözetildiğinde, hırsızlık ve karşılıksız yararlanma oluşturan fiillerin neler olduğu konusunda daha önce öğretilen yer alan tartışmalar yeniden gündeme gelecektir.^[32]

Karşılıksız yararlanma ve hırsızlık suçu ilişkisi ile ilgili bu tartışmalar, karşılıksız yararlanma suçuna ilişkin 163. maddenin açık düzenlemesi karşısında önemini yitirmiş olsa da 6352 sayılı Kanunla 163. maddeye eklenen fıkra, bu görüşleri dikkate alma zorunluluğu doğurmuştur. 5237 sayılı TCK'nın hazırlanmasında kanun koyucu, ekonomik değer taşıyan enerjiyi taşıyan mal kabul ettiği halde telefon konuşmaları ile televizyon yayınlarını mal olarak kabul etmeyerek özel bir düzenleme yapmıştır.^[33] Telefon hatları ile frekanslarından veya elektromanyetik dalgalarla yapılan şifreli veya şifresiz yayınlardan bedelsiz yararlanmanın enerjinin çalınması olmadığı, enerjinin araç olarak kullanılması suretiyle sunulan hizmetin bedelsiz kullanılması olduğu ve bu fiilin de TCK'nın 163. maddesi ile ayrı bir suç olarak tanımlandığı öğretilen dile getirilmiştir.^[34]

Bu itibarla da karşılıksız yararlanma suçunun mevcut düzenlemesinde telefon hatlarının ve şifreli ve şifresiz yayınların enerji kapsamında değerlendirilmemesi ve hizmet olarak özel düzenleme yapılması yerinde olmuş; ancak 6352 sayılı Kanun ile yapılan değişiklik ile elektrik enerjisinin, suyun ve doğalgazın asıl olarak hizmete ilişkin bir suç tipi olan karşılıksız yararlanma suçunun içine alınarak hizmete dönüşmesi ve bu özel düzenlemede yer bulması; ancak sıvı veya gaz halindeki enerjinin kaçak olarak kullanımının aynı zamanda hırsızlık olarak da değerlendirilebilmesi hem olumlu hem de olumsuz sonuçlara sebebiyet verecek nitelikte düzenlenmiştir.

[32] Ayrıca bu tartışmaların bir boyutu da "*enerjinin*" (elektrik, su veya doğalgazın) hırsızlık suçu kapsamında olmaması gerektiği yahut da özellikle de karşılıksız yararlanma suçu kapsamında sayılması gerektiği şeklindedir. Ancak o dönemlerde; telefon hatları ve frekanslarının ya da elektromanyetik dalgaların, internet bağlantılarının, şifreli yayın hatlarının "*ekonomik bir değer taşıyan her türlü enerji*" kapsamı içinde değerlendirilip değerlendirilemeyeceği hususu üzerinde durulduğundan bahsedebilme imkânı yoktur.

[33] BAKICI, a.g.e, s. 884.

[34] MERAN Necati; Sahtecilik – Malvarlığı Bilişim Suçları ile Ekonomi ve Ticaret Alanında Suçlar, 2. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2008, s. 317.

b. Karşılıksız Yararlanma ve Hırsızlık Suçu Arasındaki Temel Farklılıklar

Karşılıksız yararlanma suçu ile hırsızlık suçu arasındaki temel farklılık; karşılıksız yararlanma suçunun madde gerekçesinde de vurgulandığı üzere öncelikle “taşınır mal” ayırımından hareket edilerek belirlenmektedir. Bunun yanı sıra bu suçlar; fail, hukuki konu, mağdur, fiil, hukuka aykırılık, kusurluluk gibi birçok yönden birbirinden ayrılmaktadır. 6352 sayılı Kanunla yapılan değişiklikler de korunan hukuki değer, madde metinlerinde kullanılan kavramlar, fiil, suçun tamamlanma anı gibi konularda bu suçlar arasındaki ayrıma değinmeyi gerektirmiştir.

Karşılıksız yararlanma suçu ile hırsızlık suçunun farklılığı özellikle suçun konusu bakımından ortaya çıkmaktadır. Karşılıksız yararlanma suçuna ilişkin 163. maddenin gerekçesinde hem birinci fıkradaki hem de ikinci fıkradaki fiiller bakımından ayrı ayrı karşılıksız yararlanma suçlarında taşınabilir bir mal bulunmadığı vurgulanarak bu sebeple karşılıksız yararlanma suçunu oluşturan fiillerin hırsızlık kapsamında değerlendirilemeyeceği belirtilmiştir. Tüm bu fiillerde taşınır bir malın rızasız alınması söz konusu olmadığı için bu fiiller hırsızlıktan ayrı mütalaa edilmiştir.^[35] Bu kapsamda bu iki suç bakımından mal ve hizmet ayırımı yapılmaktadır.^[36] Örneğin kola veya yiyecek maddeleri veren otomatlara müdahale ile bedel ödemeksizin bu malların alınmasının söz konusu olması halinde karşılıksız yararlanma suçu değil, hırsızlık suçu oluşacaktır. Ayrıca karşılıksız yararlanma suçunun madde metninde, otomatlar aracılığı ile sunulan hizmetten bahsedildiği için otomatların hizmete ilişkin olması gerektiği vurgulanmalıdır. Bu sebeple de karşılıksız yararlanma ile hırsızlık suçunun konusu özellikle mal ve hizmet ayırımı bakımından belirlenmektedir. Ancak hırsızlık suçunun oluşabilmesi için bir taşınır malın söz konusu olması gerektiği dikkate alındığında; daha önce taşınır mal olarak kabul ettiğimiz ekonomik değerdeki enerjiyi (en azından abonelik esasına göre yararlanılabilen elektrik enerjisi, su ve doğalgazı) yapılan değişiklik ile artık taşınır mal değil, karşılıksız yararlanma suçunun yapısına uygun olarak bir hizmet kabul etmek yanlış olmayacaktır.

[35] SOYASLAN Doğan; Ceza Hukuku Özel Hükümler, 6. Bası, Yetkin Yayınları, Ankara 2006, s. 380.

[36] Öğretide de; karşılıksız yararlanma suçunun birinci fıkrasında yer alan otomatlar arasında mal ve hizmet veren otomat ayırımı yapılmaktadır ve mal otomatlarından bedel ödemeksizin otomata müdahale ile mal alınması fiilinin karşılıksız yararlanma suçunu değil, hırsızlık suçunu oluşturduğu şeklindeki görüş baskındır. Bkz. MALKOÇ İsmail/GÜLER Mahmut; Uygulamada Türk Ceza Kanunu Özel Hükümler, Cilt:IV, Adil Yayınevi, Ankara 1996, s. 4713; ÖNDER Ayhan; Şahıslara ve Mala Karşı Cürümler ve Bilişim Alanında Suçlar, Filiz Kitabevi, İstanbul 1994, s. 486; ESEN, a.g.e, s. 406.

Karşılıksız yararlanma suçu ile hırsızlık suçunu düzenleyen madde metinlerinde kullanılan kavramlar bu suçlardaki bir diğer önemli farklılığı oluşturmaktadır. Ayrıca özellikle 6352 sayılı Kanun ile yapılan değişiklikte de sistematik açıdan kullanılan dil incelendiğinde farklı ifadelerin yer aldığı anlaşılmaktadır. Bu kavramlardan en önemlileri hırsızlık ve karşılıksız yararlanma suçlarında kullanılan “*sahibinin*” ve “*zilyedinin*” kavramlarıdır. Korunan hukuki değer, mağdur ve rıza konusunda yapılacak değerlendirmede de bu kavramlar önemli bir farklılıktır.

6352 sayılı Kanun’la karşılıksız yararlanma suçuna eklenen fıkrada yer alan “*sahibinin*” kavramı da nazara alındığında korunan hukuki değer karşılıksız yararlanma suçunda değiştiği ve hırsızlık suçunda öğretide dile getirilen farklı görüşlerin karşılıksız yararlanma suçu bakımından da gündeme gelebileceği anlaşılmaktadır. Hırsızlık suçu ile korunan hukuki değer ne olduğu konusunda öğretide farklı görüşler dile getirilmiştir. Bir görüşe göre korunan hukuki değer mülkiyetken^[37] bir diğer görüşe göre zilyetlik^[38] bir başka görüşe göre de zilyetliğin yararlanmasına olanak sağlanan haklar^[39] veya bir bütün olarak mülkiyet, malvarlığı ve zilyetlik haklarıdır.^[40] Hırsızlık suçuna ilişkin 141. maddenin metninde; “*zilyedin rızası olmadan*” ifadesi kullanılmıştır. Karşılıksız yararlanma suçunun düzenlendiği 163. maddenin ikinci fıkrasında da “*sahibinin veya zilyedinin rızası olmadan*” ifadesi yer aldığı için hırsızlık suçu ile ilgili öğretide belirtilen zilyetlik veya mülkiyet tartışmaları karşılıksız yararlanma suçu bakımından 6352 sayılı Kanun değişikliği öncesi yersizdir. Ancak 6352 sayılı Kanunla karşılıksız yararlanma suçuna eklenen üçüncü fıkrada; “*sahibinin rızası olmadan*” ifadelerine yer verilmiştir. Tarafımızdan da hırsızlık suçunun hukuki konusu zilyetlik olarak kabul edildiğinden, bu kapsamda yapılan değerlendirmede ‘kaçak elektrik enerjisi kullanımında’ daha önce zilyetliğin korunduğu ancak yapılan değişiklik ile artık bu fiiller karşılıksız yararlanma kapsamında değerlendirildiğinde mülkiyetin korunduğu sonucuna ulaşılmaktadır. Ancak vurgulandığı üzere bu değişiklik ile hem daha önce hırsızlık olarak kabul edilen fiil bakımından hem de karşılıksız yararlanma suçunun iki fıkrası arasında farklılık yaratılmıştır.^[41]

[37] TEZCAN Durmuş/ ERDEM Mustafa Ruhan/ÖNOK R. Murat; Ceza Özel Hukuku, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2006. s. 473.

[38] DÖNMEZER, a.g.e, s. 584.

[39] CENTEL Nur/ZAFER Hamide/ÇAKMUT Özlem; Türk Ceza Hukukuna Giriş, 3. Bastı, Beta Yayınevi, İstanbul 2005, s. 283.

[40] PARLAR, HATİPOĞLU, 2006, s. 40; ARSLAN Çetin/AZİZAĞAOĞLU Bahattin; Yeni Türk Ceza Kanunu Şerhi, Asil Yayın Dağıtım, Ankara 2004, s. 619.

[41] Ayrıca 142. maddenin üçüncü fıkrası muhafaza edildiğinden, sıvı veya gaz halindeki enerjinin nakli, işlenmesi ya da depolanması ile ilgili tesislerde halen zilyetliğin korunduğunu söylemek de yanlış olmayacaktır.

Mülkiyet ve zilyetlik ayrımı ve buna bağlı olarak dile getirilen farklı görüşler mağdur bakımından da geçerli olacaktır. Suçun hukuki konusunun ne olduğu suçun mağduru bakımından yapılacak değerlendirmede de büyük önem taşıdığından 6352 sayılı Kanunla yapılan değişiklik, bu yönden de karşılıksız yararlanma suçunu etkilemiştir.

Mülkiyet ve zilyetlik tartışmasında bir diğer önemli konu rızadır. Özellikle karşılıksız yararlanma ve hırsızlık suçunda madde metinlerinde yer alan düzenleme nedeniyle hukuka uygunluk nedeni ve suçun unsurları kapsamında öğretide dile getirilen görüş ayrılıkları 6352 sayılı Kanunla yine devam edecektir. Hem hırsızlık suçunun hem de karşılıksız yararlanma suçunun oluşabilmesi için rızanın olmaması gerekir ve bu durum madde metinlerinde yer almaktadır. Bu kapsamda fiil, ancak rıza olmaksızın işlendiği takdirde cezalandırılabilecektir.^[42] Ancak 163. maddenin ikinci fıkrasında “*sahibinin veya zilyedinin rızası olmadan*” ifadesine açıkça madde metninde yer verildiği için, bu suçta rızanın hukuka uygunluk nedeni mi olduğu yoksa suçun unsuru olarak mı değerlendirileceği öğretide tartışma konusu olmuştur.^[43] 6352 sayılı Kanun ile eklenen fıkrada; “*sahibinin rızası olmadan*” kavramına yer verildiğinden bu tartışma bu fıkra bakımından da geçerli olacaktır.^[44] Tüm bunlara ilave olarak vurgulamak gerekir ki, salt rızanın olması failin karşılıksız yararlanma oluşturan fiilinden cezalandırılmamasına yeterli değildir. Rızayı, açıklama yeteneğine sahip olan hak sahibinin açıklaması ve belirli koşulların gerçekleşmesi gerekir. Rıza, kişinin üzerinde tasarrufta bulunabileceği bir konuda ve hukuken tanınan şartlar kapsamında olmalıdır.

Bu değerlendirmeler ışığında 6352 sayılı Kanun ile getirilen değişikliklerin, sahiplik kavramının vurgulanmış olması nedeniyle karışıklığa sebebiyet vereceği düşünülmektedir. Özellikle de daha önce elektrik hırsızlığı olarak kabul

[42] Örneğin internet aboneliğine sahip olan kişinin aynı sistemden abone olmayan komşusunu yararlandırmasını sağlaması halinde bu suçun oluşmayacağı söylenebilir. Bkz. ÖZBEK Veli Özer; TCK İzmir Şerhi, 4. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2008, s. 1312. Ancak burada hukuki uyumsuzluk, hizmet sunan ve alan ayrımı yapılmalıdır. Bu konudaki değerlendirmeler için bkz. KAYA, yayımlanmamış yüksek lisans tezi, s. 64 vd.

[43] Öğretide bu konu iki farklı görüş mevcuttur. Bir görüşe göre; 163. maddenin ikinci fıkrasında düzenlenen fiillerin suç oluşturmaları için telefon hatlarının veya şifreli ve şifresiz yayınların “*sahibinin veya zilyedinin rızası*” madde metninde açıkça belirtilmiş olduğundan, bu fiillerde mağdurun rızasının hukuka uygunluk nedeni değil, suçun unsuru olduğu dile getirilmiştir. Bkz. ARTUÇ Mustafa; Malvarlığına Karşı Suçlar, Kartal Yayınevi, Ankara 2007, s. 509. Öğretide rızanın yokluğunun suçun olumsuz unsurları teorisi kapsamında ve ilgili suçun maddi unsurları bağlamında mütalaa edilmesi gereken bir olumsuz unsur oluşturduğu da belirtilmektedir. Bu görüş için bkz. ÖZGENÇ İzzet; Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, 4. Bası, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2009, s. 323.

[44] Kanunda ayrıca çeşitli suçlarda özel olarak ilgilinin rızası kavramına yer verilmiştir. Örneğin; 5237 sayılı TCK md. 90, 91, 99, 101, 116, 132, 133, 141, 245.

edilen fiillerde bu karışıklık daha belirgin olacaktır. Ayrıca burada bir çelişki de zararın tazmini boyutunda söz konusudur.^[45] Kanaatimizce 6352 sayılı Kanunla, 163. maddeye eklenen üçüncü fıkrada maddenin ikinci fıkrasında olduğu gibi sahibinin ve zilyedinin kavramlarının bir arada kullanılmaması önemli bir eksiklik olmuştur.

Karşılıksız yararlanma ve hırsızlık suçlarında bir diğer önemli farklılık fiil bakımındandır. Her iki suç tipinde yukarıda değinilen tartışmalar bir yana bırakıldığında korunan hukuksal değerlerin bir bütün olarak malvarlığı olduğu sonucuna varılmakla birlikte hırsızlık ve karşılıksız yararlanma suçlarını oluşturan fiiller ele alındığında iki suç tipinin birbirlerinden tamamen farklı olduğu anlaşılmaktadır.^[46]

Karşılıksız yararlanma ve hırsızlık suçu arasındaki bir diğer fark da, hırsızlık suçunun tamamlanması için malın bulunduğu yerden alınmasının yeterli olması bununla birlikte ayrıca kişinin bu maldan yararlanmış olmasının zorunlu olmaması; ancak karşılıksız yararlanma suçunda ise, suçun yararlanma ile tamamlanmasıdır. Hırsızlık suçunda failin kendisine veya başkasına bir yarar sağlamak amacıyla eşyayı bulunduğu yerden alması gerekli ve yeterlidir. Ayrıca yarar sağlamasına gerek yoktur. Ancak bahsedildiği şekilde karşılıksız yararlanma suçunun oluşabilmesi için yararlanma gereklidir. Bu anlamda netice ve suçun oluşumu ile failin niyeti bakımından da bu suçlar arasında farklılık bulunmaktadır. Bir kez daha 6352 sayılı Kanunla karşılıksız yararlanma olarak TCK'nın 163. maddesine eklenen üçüncü fıkranın daha önce elektrik hırsızlığı olarak kabul edilen suçtan farklılaştığı bu anlamda “*elektriğin kaçak olarak kullanılmasının*” artık hırsızlık değil karşılıksız yararlanma suçunun unsurları bakımından yapılacak değerlendirmeyle belirleneceği sonucuna ulaşılmaktadır.

C. Yaptırım

6352 sayılı Kanun ile karşılıksız yararlanma ve hırsızlık suçlarını etkileyecek şekilde yaptırımlar değişmiştir. Karşılıksız yararlanma suçuna eklenen fıkrada yer alan yaptırım, hem 163. maddenin diğer fıkralarına göre çeşitli yönlerden farklıdır hem de daha önce hırsızlık olarak kabul edilen fiile göre farklıdır.

[45] Nitekim etkin pişmanlık ile ilgili maddede yapılan değişiklikte de mağdurun, kamunun veya özel hukuk tüzel kişinin zararının giderilmesinden bahsedilmiştir. Bu konu çalışmanın “*Etkin Pişmanlık*” başlıklı kısmında incelenmiştir. Bkz. s. 21 vd.

[46] Hırsızlık suçunda fiil, taşınır zilyedinin rızası olmadan bulunduğu yerden almadır. Karşılıksız yararlanma suçunda fiil ise çalışmanın “*Karşılıksız Yararlanma Suçu'nda Yapılan Değişiklikler*” başlıklı kısmında ele alınmıştır. Bkz. s. 7 vd.

Ayrıca 6352 sayılı Kanunla 142. maddenin üçüncü fıkrasında yer alan nitelikli hırsızlık suçunda da yaptırım değişmiştir.^[47]

6352 sayılı Kanun ile 163. maddeye eklenen fiil, yaptırım ile ilgili olarak, hem miktar hem de tür yönünden bu maddedeki diğer fiillerden ayrılmaktadır. İlk olarak, yaptırım miktarı yönünden, maddenin birinci fıkrası, iki aydan altı aya kadar hapis veya adli para cezası ve ikinci fıkrası, altı aydan iki yıla kadar hapis veya adli para cezası öngörürken; (yeni) üçüncü fıkrası, bir yıldan üç yıla kadar hapis cezasına yer vermektedir. Öyleyse, (yeni) üçüncü fıkra, ilk iki fıkraya nazaran daha ağır bir yaptırım içermektedir. Dahası, bu yaptırım miktarı, özellikle erteleme ve hükmün açıklanmasının geri bırakılması yönünden farklı sonuçlar da doğurabilecektir; çünkü maddenin ilk iki fıkrasındaki hapis cezasının üst sınırı iki yılın altında belirlenirken; (yeni) üçüncü fıkrası bu sınırı üç yıl olarak öngörmektedir. İkinci olarak, yaptırım türü yönünden, maddenin ilk iki fıkrası, hapis cezası ile adli para cezasına seçenek yaptırımlar olarak yer verirken; (yeni) üçüncü fıkrası, yalnızca hapis cezası öngörmektedir.

Ayrıca, 6352 sayılı Kanun ile karşılıksız yararlanma olarak 163. maddeye eklenen fiil, daha önce kapsamında olduğu hırsızlık suçu nazara alındığında, daha az bir yaptırım ile karşılık bulmuştur. Buna göre, elektrik enerjisinin kaçak olarak kullanımı, 6352 sayılı Kanun değişikliği öncesi, 5237 sayılı TCK md. 142/1-f gereği iki yıldan beş yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılmaktaydı. Yeni düzenlemeye göre ise, karşılıksız yararlanma sayılan, abonelik esasına göre kullanılan elektrik enerjisinin maddede belirtilen şartlar altında tüketilmesi hali, bir yıldan üç yıla kadar hapis cezası ile karşılanmaktadır. Öyleyse, burada yaptırım yönünden bir indirim söz konusudur. Bundan başka, 6352 sayılı Kanun ile getirilen değişiklikler, gerek suç unsurundaki değişiklikler gerek yaptırımdaki azalma yönleriyle “*sanık lehine*” kabul edilmelidir.

Yaptırım konusuyla ilgili olarak karşılıksız yararlanma ve hırsızlık suçlarında 6352 sayılı Kanunla yapılan değişikliklerin, orantılı olup olmadığı da tartışmalıdır. 142. maddenin birinci fıkrası gereğince elektrik enerjisi hakkında işlenen hırsızlık suçunun yaptırımı, 163. maddenin (yeni) üçüncü fıkrasındaki suç ile karşılaştırıldığında ceza miktarının düşmüş olduğu anlaşılmaktadır. Ayrıca 142. maddenin üçüncü fıkrasında yer alan sıvı veya gaz halindeki enerji hakkında ve bunlara ait tesislerde işlenen hırsızlık suçlarında 6352 sayılı Kanunla daha

[47] 6352 sayılı Kanun ile değişiklik yapılmadan önce TCK'nın 142. maddenin üçüncü fıkrasında yer alan suçun yaptırımı maddenin ikinci fıkrasına göre üç yıldan yedi yıla kadar hapis cezası olarak belirlenmekteydi. Ancak yapılan değişiklik ile ceza miktarının alt ve üst sınırı artırılmış ve ceza miktarı; beş ila on iki yıla çıkmıştır. Fıkranın, ikinci cümlesi gereğince de bir diğer deyişle suçun örgütün faaliyeti çerçevesinde işlenmesi halinde “*onbeş yıla kadar hapis*” cezası verilmekte iken artık “*ceza yarı oranında artırılır*” şeklinde değiştirilmiştir.

önce üst sınırlar olan ceza miktarının, alt sınırlar haline getirildiği ve yaptırımın ciddi şekilde arttırıldığı göze çarpmaktadır. Suç işleyen kişi hakkında işlenen fiilin ağırlığıyla orantılı ceza ve güvenlik tedbirine hükmolunması gerekmektedir.^[48] Bu itibarla da kanun değişikliği ile amaç, suçla mücadele olarak belirtilmişse de bu mücadelenin suçun, yalnızca sıvı veya gaz halindeki enerjinin nakline, işlenmesine veya depolanmasına ait tesislerde işlenmesi halinde söz konusu iken abonelik esasına göre yararlanılabilen enerji hakkında kabul edilmemesi ve geçmişe göre bu fiillerde cezada indirim öngörülmesi çelişki yaratmıştır. Bu itibarla da hırsızlık ve karşılıksız yararlanma suçlarında benzer fiiller arasında yaptırım bakımından orantı olduğunu söyleme imkanı yoktur.

Bu noktada, 6352 sayılı Kanun ile getirilmemesi eksiklik olarak görülen bir hususa da değinmek uygun olacaktır: Tıpkı hırsızlık suçundaki gibi, karşılıksız yararlanma suçu yönünden de zorunluluk hali ve malın değerinin azlığı gibi özel düzenlemeler, daha iyi bir ceza adaletine hizmet edebilecektir.^[49] Nitekim öğretide de, malın değerinin azlığının, hırsızlık ve yağma gibi suçlarda göz önüne alınmış ve cezada indirim ya da cezasızlık sebebi yapılmış olması; ancak tüm malvarlığına karşı suçlar için geçerli kılınmaması eleştirilmiştir.^[50] Kaldı ki, karşılıksız yararlanma suçu, 6352 sayılı Kanun değişiklikleri ile hem fiiller hem de yaptırım miktarları yönünden birbirinden oldukça farklılaşmıştır. Bu yönden, söz gelimi, 5237 sayılı TCK md. 163'ün birinci fıkrasındaki fiillerde hizmet bedeli oldukça az iken; ikinci fıkrada –şifreli yayınlar gibi– oldukça yüksek değerler gündeme gelebilecektir; keza (yeni) üçüncü fıkradaki kaçak enerji kullanımı da yüksek meblağları içerebilecektir. İşte hakim, herhangi bir özel düzenlemenin yokluğunda, ancak 5237 sayılı TCK md. 61 uyarınca suçun konusunun önem ve değerini göz önünde bulundurarak, cezanın alt ve üst sınırı arasında temel cezayı belirleyecektir. Buna karşın, kanaatimize göre, burada, malın değerinin azlığı ile ilgili olarak özel düzenleme getirilerek, hakime takdir hakkı tanınması daha yerinde olurdu.^[51]

[48] Bkz. 5237 sayılı TCK md. 3.

[49] Bkz. 5237 sayılı TCK md. 145 ve md. 147.

[50] SOYASLAN Doğan, “Malvarlığına Karşı Suçlar”, in: Hukuk Devletinde Suç Yaratılmasının ve Suçun Aydınlatılmasının Sınırları Sempozyumu, Ankara 2009. s. 239.

[51] Malın değerinin azlığı konusu, aynı zamanda 765 sayılı TCK'da 521/a maddesi gereğince karşılıksız yararlanma suçu kapsamında sayılan ancak 5237 sayılı TCK ile somut olaylarda dolandırıcılık suçu kapsamında değerlendirilen fiiller bakımından da sorun teşkil etmektedir.

D. Soruşturma ve Kovuşturma

6352 sayılı Kanun ile karşılıksız yararlanma suçunda soruşturma usulünde bir değişiklik söz konusu olmamakla birlikte daha önce hırsızlık olarak kabul edilen fiillerin kovuşturma usulünde birtakım değişiklikler söz konusu olmuştur.

Karşılıksız yararlanma suçunun soruşturulması ve kovuşturulması şikayete bağlı değildir. 5237 sayılı TCK'nın 163. maddesinde takibin şikayete bağlı olarak yapılacağı düzenlenmediğinden genel kural gereğince soruşturma ve kovuşturma re'sen yapılır. Ancak TCK'nın 167. maddenin ikinci fıkrasında belirtildiği üzere; cezada indirim yapılmasını gerektiren şahsi sebep olarak belirli akrabalık ilişkisi bulunan kişiler arasında karşılıksız yararlanma suçunun işlenmesi genel kurala istisna niteliğinde olup bu hallerde suçun takibi şikayete bağlıdır.^[52] Bu düzenlemelerde 6352 sayılı Kanun ile bir değişiklik yapılmamıştır. Kaçak enerji kullanımının, nitelikli hırsızlık suçu kapsamında çıkarılmış olmasına ve karşılıksız yararlanma suçuna eklenen fıkrada yer alan suçun yaptırımının da düşürülmüş olmasına rağmen halen bu suçlar şikayete tabi değildir.

6352 sayılı Kanun ile karşılıksız yararlanma suçunda görevli mahkemenin maddenin fıkraları bakımından farklılaştığı anlaşılmaktadır. Ayrıca hem 6352 sayılı Kanun ile kaçak enerji kullanımının hırsızlık suçu yerine karşılıksız yararlanma suçu kapsamında değerlendirilmesi söz konusu olduğunda yaptırım miktarı farklı olduğundan görevli mahkemenin de değişmesi söz konusu olacaktır hem de 142. maddenin üçüncü fıkrasında yapılan değişiklik sebebiyle bu fiiller bakımından görevli mahkeme değişmiştir.^[53] Elektrik enerjisi hakkında hırsızlık suçunda görevli mahkeme asliye ceza mahkemesi idi.^[54] 6352 sayılı Kanun öncesi karşılıksız yararlanma suçunda görevli mahkeme ise sulh ceza mahkemesi idi.^[55] Ancak karşılıksız yararlanma suçunun (yeni) üçüncü fıkrasında görevli mahkeme asliye ceza mahkemesi olacaktır.^[56] Bu sebeple de karşılıksız yararlanmanın iki fıkrası ile yeni fıkrasında görevli mahkemeler artık farklıdır.

[52] Karşılıksız yararlanma suçunun haklarında ayrılık kararı verilmiş olan eşlerden birinin, aynı konutta beraber yaşamayan kardeşlerden birinin, aynı konutta beraber yaşamakta olan amca, dayı, hala, teyze, yeğen veya ikinci derecede kayın hısımlarının zararına olarak işlenmesi halinde 5237 sayılı TCK'nın 167. maddesinin ikinci fıkrası gereğince soruşturma ve kovuşturma yapılması şikayet şartına bağlanmıştır.

[53] Değişiklik öncesi, TCK'nın 142. maddesinin üçüncü fıkrasının birinci cümlesi bakımından asliye ceza mahkemesi ve ikinci cümlesi bakımından bir diğer deyişle suçun örgüt faaliyeti çerçevesinde işlenmesi halinde ağır ceza mahkemesi görevli iken değişiklik ile üçüncü fıkrada ayırım yapılmaksızın görevli mahkeme ağır ceza mahkemesi olmuştur.

[54] Bkz. 5235 sayılı Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri İle Bölge Adliye Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yetkileri Hakkında Kanun, Asliye Ceza Mahkemesinin Görevi başlıklı md. 11.

[55] Bkz. 5235 sayılı Kanun, Sulh Ceza Mahkemesinin Görevi başlıklı md. 10.

[56] Bkz. 5235 sayılı Kanun, Asliye Ceza Mahkemesinin Görevi başlıklı md. 11.

E. Etkin Pişmanlık

Kanunda suç olarak tanımlanmış olan bir fiil, işlenmiş olmasına rağmen; birtakım nedenlerin varlığı halinde hukuka aykırı olmaktan çıkabilmekte veya bir kişi, bazı şartların gerçekleşmesi durumunda ceza verilmemesi veya cezada indirim yapılması ile karşılaşabilmektedir.

Kanunda yer alan şahsi cezasızlık sebebi veya cezada indirim yapılmasını gerektiren şahsi sebep ve etkin pişmanlığa ilişkin hükümler, kanunun ilgili bölümünde yer alan birtakım suçlarla birlikte karşılıksız yararlanma suçu bakımından da uygulama alanı bulmaktadır. Karşılıksız yararlanma suçu, TCK'da 'onuncu bölüm' olan 'malvarlığına karşı suçlar' içerisinde yer almaktadır. 6352 sayılı Kanun değişikliğinden önce; onuncu bölümdeki malvarlığına karşı suçlar ile ilgili olan 167. ve 168. maddelerdeki ortak hükümlerde karşılıksız yararlanma suçu ile ilgili olarak istisnai bir düzenlemeye yer verilmediğinden, bu ortak hükümler karşılıksız yararlanma suçunda da uygulanmaktaydı.^[57] 6352 sayılı Kanun ile de 167. maddede bir değişiklik yapılmamış ancak yine ortak hüküm olan etkin pişmanlığı düzenleyen 168. maddede karşılıksız yararlanma suçu ile ilgili özel düzenlemelere yer verilmiştir.

6352 sayılı Kanun ile TCK'nın 168. maddesinde karşılıksız yararlanma suçu ile ilgili oldukça önemli ve farklı bir düzenlemeye yer verilmiştir.^[58] TCK'nın 168. maddesinde değişiklikten önce karşılıksız yararlanma suçları bakımından zararın tazmin edilmesi cezanın indirim nedeni olarak düzenlenmiştir. Buradaki indirim oranı, tazminin kovuşturma başlamadan önce veya hüküm verilmeden önce olmasına göre değişmektedir. Birinci durumda cezada üçte ikiye kadar indirim söz konusu iken; ikinci durumda ceza yarısına kadar indirilir.^[59] 6352 sayılı Kanun ile ise karşılıksız yararlanma suçunda etkin pişmanlık hali, kanunun ilgili bölümünde yer alan suç tiplerinden farklı özellikte görülmüş ve daha önceki düzenlemeden vazgeçilmiş; bu kapsamda karşılıksız yararlanma suçu ile ilgili ayrı bir fıkra halinde etkin pişmanlık ile ilgili özel düzenlemelere yer verilmiştir.

[57] TCK'nın 167. maddesinde; karşılıksız yararlanma suçunu da kapsayan ve yağma suçları hariç olmak üzere, mala karşı suçlarda ceza verilemeyecek haller ve bu suçlara ilişkin olarak verilecek cezalarda indirim yapılacak haller düzenlenmiş bulunmaktadır.

[58] 6352 sayılı Kanun md. 84.

[59] Yargıtay Ceza Genel Kurulu, 27.05.2008 tarih, 2008/11-127 E, 2008/147 K. sayılı ilamında da; "5237 sayılı TCK'nın 168. maddesinde yer alan "etkin pişmanlık" hükmü, sınırlı şekilde sayılmış olan; hırsızlık, mala zarar verme, güveni kötüye kullanma, dolandırıcılık, hileli iflas, taksirli iflas, karşılıksız yararlanma, yağma ve başkasına ait kredi kartını kötüye kullanma suçlarıyla ilgili olarak, sadece tamamlanmış suçlarda, "failin bizzat pişmanlık göstererek mağdurun uğradığı zararı aynen geri verme ve tazmin suretiyle tamamen gidermesi" halinde ve hükmün verilmesinden önce vaki olan geri verme veya tazmin söz konusu ise, uygulanabilecek, diğer hallerde ise bu madde hükmünden yararlanmak mümkün olmayacaktır..." hususları vurgulanmıştır.

6352 sayılı Kanun ile 168. maddede birçok değişiklik yapılmıştır. Birinci fıkra kapsamından karşılıksız yararlanma ibaresi çıkarılmış, ayrı bir fıkra halinde özel düzenleme yapılmış ve bu düzenlemede de kamu davası açılmaması ve zararın tazmini halinde farklı oranda indirim yapılması halleri düzenlenmiştir. Bu değişikliğin gerekçesi; “*faillerin zararı gidermesi durumunda haklarında ceza takibati yapılmasında hukuki bir yarar bulunmadığı*” şeklindeki ifadelerle kanun tasarısının gerekçesinde dile getirilmiştir.^[60] Bu itibarla kanun koyucu tarafından maddede sayılan fiillerin ağırlığı oluşan zarar ile eşdeğer görülmüştür.

6352 sayılı Kanun ile maddeye eklenen fıkranın maddenin diğer fıkralarından farklı şekilde kaleme alındığı göze çarpmaktadır. Maddeye eklenen fıkrada hem aynı maddenin birinci fıkrasından hem de TCK’da yer alan bu konudaki düzenlemelerden farklı ifadeler kullanılmıştır. Öncelikle her iki fıkrada da “*failin, azmettirenin veya yardım edenin*” pişmanlığından bahsedilmişse de; birinci fıkrada yer alan pişmanlığı “*bizzat*” göstermesi haline yer verilmemiştir. İkinci farklılık, birinci fıkrada “*mağdurun*” zararı karşılanmakta iken; eklenen fıkra ile “*mağdurun, kamunun veya özel hukuk tüzel kişisinin*” uğradığı zarardan bahsedilmesidir. Üçüncü farklılık ise, fıkralarda ödeme zamanı ile farklı zaman aralıklarının belirtilmiş olmasıdır. Şöyle ki; birinci fıkrada “*kovuşturma başlama-dan önce*” şeklinde ifade kullanılmışken değişiklik ile gelen fıkrada; “*soruşturma tamamlanmadan önce*” ifadesi kullanılmıştır. Benzer şekilde ikinci fıkrada da; “*kovuşturma başladıktan sonra ve fakat hüküm verilmezden önce*” ifadesi kullanılmışken eklenen fıkrada ise; “*hüküm verilinceye kadar*” ifadesi kullanılmıştır. Bir diğer farklılık ise, tazminin nasıl olacağı konusundadır. Birinci fıkrada “*aynen geri verme veya tazmin suretiyle tamamen giderme*”; eklenen fıkrada yalnızca “*tamamen tazmin edilmesi*”nden bahsedilmiştir.

Aslında tüm bu farklılıklar detaylar gibi görünse de farklı yorumların yapılmasına sebebiyet verecektir. İlk olarak, “*bizzat*” ya da “*aynen geri verme*” kavramlarına aslında gerek olmadığı dile getirilebilirse de; TCK’nın sistematığı incelendiğinde kullanılan ifadelerin bütünlükten yoksun olduğu anlaşılmaktadır. İkinci farklılıkla ilgili olarak; rıza konusuna da değinilmelidir. Kısmen geri verme veya tazmin halinde etkin pişmanlık hükümlerinin uygulanabilmesi ve cezada indirim yapılabilmesi için mağdurun rızası aranır. Mağdur, kısmen geri verme veya tazmine rıza göstermiyorsa failin cezasından etkin pişmanlık hükümleri uyarınca indirim yapılamayacaktır. Eklenen fıkrada da zararın giderilmesiyle ilgili olarak daha geniş bir düzenleme yapılmış olduğundan aynı anda hem mağdurun hem de kamunun zararının mevcut olması halinde bu kişilerin hangisine ödeme yapılacağı ve kimin rızasının aranacağı da tartışmalıdır.

[60] Bkz. kanun tasarısının gerekçesi, Erişim: <http://www.tbmm.gov.tr/sirasayi/donem24/yil01/ss278.pdf>, Erişim Tarihi: 07.08.2012.

Üçüncü farklılık ile ilgili olarak da TCK'da daha çok “*soruşturma başlamadan önce*”^[61], “*kovuşturma başlamadan önce*”^[62] ve “*hüküm verilmeden önce*”^[63] kavramları kullanılmış olmasına rağmen, eklenen düzenleme ile bu sistematige de uyulmadığı anlaşılmaktadır. Bu kavramların hukuken neyi ifade ettiğinin anlaşılabilir olduğu yönünde görüş ileri sürülebilirse de; hem sistematik açıdan genel kanunlarda farklı ifadelerin kullanılmasının sakıncaları hem de kavramların öğretilerde farklı görüşlerin dile getirilmesine sebebiyet vermesi ve farklı zamanları içermesi (soruşturma evresinin sona ermesi-kovuşturma evresinin başlaması) dikkate alındığında bütünlüğün sağlanmaması önemli bir eksiklik olmuştur.^[64]

Yapılan yeni düzenleme ile karşılıksız yararlanma suçunda etkin pişmanlık halinde “*kamu davası açılmayacağından*”; bu kavramın ne ifade ettiği üzerinde durulmalıdır. Ceza muhakemesi kanununda iddianamenin düzenlenmesi bakımından mecburilik ilkesi benimsenmiştir. Ancak öğretilerde de belirtildiği gibi basit suçlarda bu sistem maslahata uygunluk ilkesiyle yumuşatılarak adli mekanizmayı rahatlatma, faili ceza muhakemesinin olumsuz etkilerinden koruma hedeflenmiş ve aynı zamanda mağdurun zararlarının giderilmesini sağlayacak önlemler de alınmıştır.^[65] Soruşturma evresi genel olarak kamu davasının açılması ve kovuşturmaya yer olmadığına karar verilmesi şeklinde iki türlü sona erse de; CMK'da özel bir takım haller de düzenlenmiş bulunmaktadır.^[66]

Bu noktada, 6352 sayılı Kanun ile etkin pişmanlık başlıklı 168. maddede yapılan değişiklik, şu soruları gündeme getirmektedir: Bu değişiklik, CMK'da yer alan bu özel düzenlemelerden savcının kamu davası açmada takdir yetkisi içinde yer alan cezayı kaldıran şahsi sebep olarak etkin pişmanlık hükümleri kapsamında mıdır? Cumhuriyet savcısı, ilgili değişiklik sonrası nasıl bir karar

[61] Örneğin; TCK md. 110, md. 192, md. 122, md. 248.

[62] Örneğin; TCK md. 248, md. 269, md. 282, md. 289.

[63] Örneğin; TCK md. 275, md. 281.

[64] Ceza muhakemesinin yapısı-evre ve devreleri ile ilgili eleştiriler için bkz. CENTEL Nur/ZAFER Hamide; Ceza Muhakemesi Hukuku, 8. Bası, Beta Yayınevi, İstanbul 2011, s. 16-19 ve 491 vd. Ayrıca ceza muhakemesi kanununa göre, cumhuriyet savcısının kamu davasını açması, kamu davasının açılması için iddianamenin düzenlenmesi ve iddianamenin kabulü ile ilgili eleştiriler için Bkz. TOROSLU Nevzat/FEYZİOĞLU Metin; Ceza Muhakemesi Hukuku, Savaş Yayınevi, Ankara 2012, s. 274.

[65] CENTEL/ZAFER, 2011, s. 460.

[66] Buna göre; soruşturma sonucunda önödeme uygulanmasına veya uzlaşmaya karar verilebilmesi mümkündür. Bu durumlarda bunlara bağlı olarak “*kovuşturmama kararı*” ile soruşturma sona erecektir. CMK'nın 171/3. fıkrasında ise kamu davasının açılmasının ertelenmesi müessesesi ile soruşturmanın farklı bir şekilde sona ermesi düzenlenmiştir. Ayrıca CMK'nın 171/1. maddesinde yer alan cezayı kaldıran şahsi sebep olarak etkin pişmanlık hükümlerinin uygulanmasını gerektiren koşulların ya da şahsi cezasızlık sebebinin bulunması halinde kovuşturmayaya yer olmadığı kararı verilebilecektir. Bu konudaki detaylı bilgiler için bkz. ÜNVER Yener/HAKERİ Hakan; Ceza Muhakemesi Hukuku, 5. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara 2012, s. 549-550.

verecektir? Bu karar, hangi niteliği taşıyacaktır? Bu karara karşı itiraz mümkün müdür? Bu sorular, sırasıyla, aşağıda cevaplanmaya çalışılacaktır.

TCK'nın 168. maddesinde soruşturma tamamlanmadan önce zararın tamamen tazmin edilmesi halinde kamu davasının açılmayacağı düzenlenmiş olduğu için bu etkin pişmanlık maddesinin cezayı kaldıran şahsi sebep olarak etkin pişmanlık hükmü olup olmadığı ve CMK'nın 171. maddesinde yer alan takdir yetkisi kapsamında olup olmadığı incelenmelidir. Bilindiği üzere; savcının kamu davası açmada takdir yetkisi, suç işlendiği hususunda yeterli şüphe oluşturacak kadar delile ulaşılmış olsa da; iki durumda savcıya kanunen tanınmış olan bir yetkidir. İlk durum, cezayı kaldıran şahsi sebep olarak etkin pişmanlık hükümlerinin uygulanmasını gerektiren koşulların varlığı, ikincisi de şahsi cezasızlık sebebinin varlığı halidir.^[67] Kanaatimizce 6352 sayılı Kanunla 168. maddede yapılan düzenleme cezayı kaldıran şahsi sebep olarak etkin pişmanlık hali kapsamında değerlendirilemez. Bilindiği üzere etkin pişmanlık hükümleri, TCK'da bazı suçlar bakımından özel olarak düzenlenmiştir.^[68] Savcının kamu davası açmada takdir yetkisi içinde bulunan etkin pişmanlık hallerinde kanunda “*cezaya hükmolunmaz*” kavramının kullanılmış olduğu, 6352 sayılı Kanun ile eklenen fıkrada ise kanunun lafzından da hareketle bilinçli bir şekilde “*kamu davası açılmaz*” ibaresinin kullanılmış olduğu dikkate alındığında, yapılan değişiklik ile karşılıksız yararlanma suçunda zararın tazmin edilmesi halinde savcıya kamu davasını açmada takdir yetkisi tanınmadığı ve savcının bu durumda kovuşturmayaya yer olmadığı kararı vermesi gerektiği kanaatindeyiz.^[69]

Etkin pişmanlık sonucu fail hakkında verilen kararlar ilgili değinilmesi gereken bir diğer husus da itiraz meselesidir. Kamu davasının ertelenmesi halinin aksine etkin pişmanlık ve şahsi cezasızlıkta verilen kovuşturmayaya yer olmadığı kararına karşı itiraz mümkün değildir.^[70] 6352 sayılı Kanun ile yapılan değişik gereğince fail hakkında verilen karara itiraz imkânı olup olmadığı, fail hakkında verilen kararın niteliği ile bağlantılıdır. Kanaatimizce burada verilecek karar, savcının takdir yetkisi kapsamındaki “*cezayı kaldıran şahsi sebep olarak etkin pişmanlık hali*” kapsamında değerlendirilmemeli; bu sebeple de cumhuriyet

[67] Bu yetki, mecburilik ilkesinin yumuşaması olarak da nitelendirilmektedir. Ancak öğretide 171. maddenin çok sınırlı ve keyfiğe yol açabileceği için kısmen de hatalı olduğu dile getirilmiş ve hüküm eleştirilmiştir. Bkz. ÜNVER/HAKERİ, s. 557.

[68] 5237 sayılı TCK md. 93, md. 110, md. 168, md. 192, md. 201, md. 221, md. 248, md. 254, md. 269, md. 274, md. 293. Bkz. ŞAHİN Cumhur; Ceza Muhakemesi Hukuku -I-, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2007, s. 119.

[69] TCK incelendiğinde benzer bir “*kamu davası açılmaz*” şeklindeki düzenlemenin TCK'nın 184. maddesinde imar kirliliğine neden olma suçunda da yer aldığı ve bu suç tipinde de binanın imar planına ve ruhsatına uygun hale getirilmesi halinde, kişi hakkında kamu davası açılmayacağı belirtilmiş olduğu anlaşılmaktadır. Bu düzenleme de savcının kamu davası açmada takdir yetkisi kapsamında değerlendirilmemektedir.

[70] Bkz. CMK md. 173/5 ve CMK md. 171.

savcısının kovuşturmayaya yer olmadığı şeklinde verdiği karara itiraz imkanı mümkün olmalıdır.^[71]

6352 sayılı Kanun, etkin pişmanlık konusunda faile verilecek ceza miktarlarını azaltarak, sanık lehine bir duruma yol açmıştır. 6352 sayılı Kanun değişikliği öncesi etkin pişmanlığın kovuşturma başlamadan önce gösterilmesi halinde faile verilecek cezada üçte ikisine kadar indirim yapılması; fail hakkında herhangi bir hüküm verilmeden önce gösterilmesinde ise, verilecek cezanın yarısına kadarının indirilmesi söz konusu olmaktadır. 6352 sayılı Kanun ile 168. maddede yapılan değişiklik ile zararın soruşturma tamamlanmadan önce tazmin edilmesi halinde kamu davasının açılmayacağı; zararın hüküm verilinceye kadar tamamen tazmin edilmesi halinde ise, verilecek cezanın üçte birine kadar indirilmesi düzenlenmiş bulunmaktadır. Bu itibarla yapılan değişikliğin failin lehine olduğunda kuşku bulunmamaktadır.

6352 sayılı Kanun ile karşılıksız yararlanma halinde failin etkin pişmanlık maddesinden iki defadan fazla yararlanamama durumu düzenlenerek, yeni ve oldukça farklı bir düzenleme yapılmıştır. TCK'nın diğer maddelerinde bu şekilde bir uygulama söz konusu değildir.^[72] O halde bu düzenleme ile amaçlananın ne olduğu incelenmelidir. Kanaatimizce bu uygulama ile aynı suçu işleyen kişinin bu maddeyi kötüye kullanması engellenmek istenmiştir. Çünkü kamu davası açılmaması takdire bırakılmamıştır ve bu şekilde bir sınırlamanın konulmaması halinde kişinin suçu işledikten sonra zararı ödemesi halinde hakkında dava açılmayacaktır. Ancak bu düzenlemenin yeterli olup olmadığı da tartışılabilir. Her ne kadar farklı müesseseler olsalar da; örneğin hükmün açıklanmasının geri bırakılması kararı verilebilmesi için daha önce kasıtlı bir suçtan mahkum olmama şartı getirilmiş; daha önce kasıtlı herhangi bir suçtan mahkumiyetin bulunması halinde bu hükümden yararlanamama hali düzenlenmiştir. Ancak etkin pişmanlık hükümlerinde bu koruma biraz daha zayıf kalmış gibi görünmektedir.

F. Adli Sicil Kanunu'nda Yapılan Değişiklikler

6352 sayılı Kanun'da, karşılıksız yararlanma suçuyla bağlantılı olarak TCK'nın yanı sıra 5352 sayılı Adli Sicil Kanunu'nda da değişiklik yapılmıştır.^[73] Yapılan değişiklik ile Adli Sicil Kanunu'nun "*Diğer bilgilerin kaydı*" başlıklı 6. maddesine yeni bir fıkra eklenmiş ve karşılıksız yararlanma suçunda etkin pişmanlıktan yararlanan kişiler hakkında verilen kararların adli sicilde bunlara

[71] CMK md. 172 ve md. 173.

[72] TCK'da itiyadi suçlu bir diğer deyişle bir yılda iki defadan fazla suç işleyen kişi ve tekrür ile ilgili düzenlemeler mevcut olmakla birlikte bu durumların 168. madde ile getirilen değişiklikten farklı olduğu açıktır.

[73] 6352 sayılı Kanun md. 103.

mahsus bir sisteme kaydedileceği düzenlenmiştir. Maddeye eklenen fıkrada aynı zamanda bu kayıtların on beş yıl süreyle muhafaza edileceği ve yine bu kayıtların hangi durumlarda nasıl verileceğine ilişkin düzenlemeler yapılmıştır.

Adli Sicil Kanunu'nda yapılan değişikliğin çeşitli yönlerden ele alınması gerekmektedir. Öncelikle yapılan bu değişikliğin aynı maddenin bir üst fıkrasında yer alan düzenlemeden farklı olduğu anlaşılmaktadır. Her iki fıkra; kullanılan dil bakımından uyumlu olmadığı gibi, bu kayıtların hangi hallerde kimlere verileceği konuları da farklı düzenlenmiştir. Birinci fıkrada kayıtların; “mahkeme, hâkim, askerî hâkim, Cumhuriyet Başsavcılığı veya askerî savcılık tarafından istenmesi halinde” verileceği düzenlenmişken; ikinci fıkrada yalnızca “Cumhuriyet savcısı veya mahkeme” ifadeleri kullanılmıştır. Bu ifadeler, soruşturma aşamasında cumhuriyet savcısı, kovuşturma aşamasında da mahkeme tarafından işlem yapılacağından üst fıkra ile uyumlu olmasa da; daha yalın olması itibarıyla yerindedir. Kaldı ki, “askerî” makamlar açısından bir ayırım yapılmasına da gerek yoktur; çünkü bu kavramlar, onları da kapsamaktadır.

Ayrıca iki fıkra bakımından bir diğer önemli fark, 6352 sayılı Kanun ile yapılan değişiklikle bu kayıtların saklanması on beş yıllık bir sürenin belirtilmiş olmasıdır. Bir üst fıkradaki kayıtlarla ilgili olarak herhangi bir süre sınırı konulmamış olmakla birlikte; eklenen fıkraya göre karşılıksız yararlanma suçunda etkin pişmanlık hükmünden yararlanılması halinde fail hakkında verilecek hüküm, adli sicilde bu kayıtlara özgü bir kayıt sisteminde on beş yıl süreyle saklanacaktır. Burada bu süre, dikkat çekicidir: Süre, niçin on beş yıl olarak belirlenmiştir? Adli sicil bilgilerinin ve arşiv bilgilerinin hangi hallerde silineceği, 5352 sayılı Kanun'da düzenlenmiş bulunmaktadır. Buna göre adli sicilin saklanması ile ilgili olarak açıkça bir süreden bahsedilmemektedir. Arşiv bilgileri ile ilgili olarak ise suç tipleri bakımından ayırım yapıldığını söylemek mümkündür.^[74] Bu kapsamda belirlenen süreler, on beş yıl, otuz yıl ve beş yıl şeklindedir. Aslında değişiklik getiren kanunun bu konudaki madde gerekçesi incelendiğinde de farklı bir süre olduğu anlaşılmaktadır. Kanun tasarısının gerekçesinde “*karşılıksız yararlanma suçundan mahkum olan kişilerin, yeniden bu etkin pişmanlık hükmünden yararlanmamaları amacıyla karşılıksız yararlanma suçuna ilişkin hükümlerin adli sicilde bunlara mahsus bir sisteme beş yıl süreyle kaydedilmelerinin öngörüldüğü ve bu hükümden yararlananların beş yıl içinde bir daha karşılıksız yararlanma suçunu işlediklerinde etkin pişmanlık hükümlerinden yararlanmamalarının amaçlandığı*” belirtilmiştir.^[75] Ancak daha sonra bu süre alt komisyonunda on beş yıl olarak belirlenmiş; bu on beş yıllık sürenin on yıl

[74] Bkz. 5352 sayılı Kanun md. 12.

[75] Bkz. değişiklik gerekçesi, Erişim: <http://www.tbmm.gov.tr/sirasayi/donem24/yil01/ss278.pdf>, Erişim Tarihi: 07.08.2012.

olarak değiştirilmesine ilişkin meclis görüşmeleri sırasında teklif getirilmişse de bu önerge de kabul edilmemiştir.^[76] Kanaatimizce sürenin beş yıl olarak belirlenmesi daha yerinde olacak ve maddenin getiriliş amacına da daha uygun olacaktır. Ayrıca karşılıksız yararlanma suçunda 6352 sayılı Kanun'un geçici 2. maddesiyle getirilen düzenleme, "*Ceza mahkûmiyetini bütün sonuçlarıyla ortadan kaldıran şikayetten vazgeçme veya etkin pişmanlık*" hali olarak adli sicil bilgilerinin silinmesini gerektiren bir durumdur.^[77] Bu durumda bu fiiller adli sicilden silinecektir. Arşiv kayıtlarının silinmesinde arşive alınma koşullarının oluştuğu tarihten itibaren öngörülen süreler de dikkate alındığında sürenin beş yıl olarak belirlenmesi daha isabetli olacaktır.

Burada değinilmesi gereken bir diğer durum da, on beş yıllık sınırın etkin pişmanlık maddesinden ikiden fazla yararlanamama konusu ile ilişkisidir. Etkin pişmanlık maddesinden ikiden fazla yararlanamama durumu, ancak bu durumun kayıt altına alınması ile mümkün olacaktır. O halde bu kayıtlar on beş yıl boyunca tutulduğundan; on beş yıl içinde üçüncü kez bu suçu işleyen kişi bu maddeden yararlanamayacaktır.

Tüm bunlara ilave olarak 6352 sayılı Kanun'un geçici 2. maddesinden yararlanan kişilerin bu madde gereğince kayıt altına alınıp alınmayacağı da sorun yaratacak niteliktedir. Kanaatimizce bu durumun da kayıt altına alınması gerekmektedir. Aksi halde, hakkında soruşturma devam eden kişi, geçici maddede bu hususa yer verilmemiş olduğu için soruşturma makamı tarafından 168. maddenin beşinci fıkrasından yararlanacakken, hakkında dava açılmış olan ya da hüküm verilmiş olan kişi 168. maddeden değil; geçici maddeden yararlandığı için bu kişinin sisteme kayıt edilmemesi adalet ve kanun önünde eşitlik ilkesine aykırılık teşkil edecektir. Bu sebeplerle de her iki durum da söz konusu kayıt kapsamında olmalıdır.

G. İnfaz

6352 sayılı Kanun'un geçici ikinci maddesinin ikinci fıkrasında; daha önce hırsızlık olarak kabul edilen birtakım fiillerle ilgili önemli bir düzenleme yapılmıştır. Buna göre, hali hazırda elektrik enerjisinin, suyun ve doğal gazın sahibinin rızası olmaksızın ve tüketim miktarının belirlenmesini engelleyecek şekilde tüketilmesi nedeniyle hakkında hırsızlık suçundan kovuşturma yapılan veya hüküm verilmiş olan kişinin, bu Kanun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altı ay içinde, zararı tamamen tazmin etmesi halinde, hakkında cezaya

[76] Bkz. Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurul tutanak metinleri, Erişim:http://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/tutanak_g_sd.birlesim_baslangic?P4=21215&P5=H&PAGE1=1&PAGE2=231, Erişim Tarihi: 07.08.2012, s. 199-200.

[77] Bkz. 5352 sayılı Kanun md. 9.

hükmolunmayacağı ve verilen cezanın tüm sonuçlarıyla ortadan kalkacağı düzenlenmiş bulunmaktadır.

Geçici ikinci maddenin iki numaralı fıkrasında yer alan düzenleme hangi hırsızlık fiillerinin bu kapsamda olduğunun tespit edilmesini gerektirmesi nedeniyle uygulamada sorun yaratabilecek niteliktedir. Geçici maddede; “*hırsızlık suçundan*” - “*nitelikli hırsızlık suçundan ya da 141/2 veya 142/1-f. maddeleri gereğince hakkında kovuşturma yapılan ya da hüküm verilmiş olan kişiler*” şeklinde ifadeler kullanılmamış bunun yerine 6352 sayılı Kanun ile 163. maddeye eklenen yeni fıkrada yer alan suç tanımı yapıldıktan sonra “*hakkında hırsızlık suçundan kovuşturma yapılan ya da hüküm verilen kişiler*”den bahsedilmiştir. Bu sebeple de geçici ikinci madde metninde hırsızlık suçunun elektrik enerjisi hakkında işlenmesi sebebiyle hakkında hırsızlık suçundan kovuşturma yapılan ya da hüküm verilen ifadeleri yerine karşılıksız yararlanma olarak değerlendirilen suç tanımı kullanılması öncelikle haklarında hırsızlık suçundan kovuşturma yapılan ya da hüküm verilen kişilerin fiillerinin niteliklerinin belirlenmesini gerektirdiği için kanaatimizce yerinde olmamıştır.

6352 sayılı Kanun’un geçici maddesinde yer alan düzenlemede kişi hakkında cezaya hükmolunmayacağı ve verilen cezanın tüm sonuçlarıyla ortadan kalkacağı düzenlenmiş bulunduğundan bu kavramlar ile neyin kastedildiği ve bu maddenin sonuçları itibarıyla basında da yansıtıldığı üzere bir “*genel af*” olarak değerlendirilip değerlendirilemeyeceği üzerinde kısaca durulmalıdır.^[78] Bilindiği üzere af, kural olarak yasama organının yaptığı bir işlemle, kamu davasının, cezanın ya da sadece cezanın infazının sona erdirilmesi veya infaz süresinin kısaltılmasıdır.^[79] Af, genel af veya özel af şeklinde olabilir. Genel affin özellikleri incelendiğinde getirilen düzenleme ile birçok yönden benzediği sonucuna ulaşılmaktadır.^[80] Her ne kadar Anayasa gereğince^[81] bu geçici madde

[78] Basında 3. yargı paketi olarak adlandırılan 6352 sayılı Kanun ile ilgili; kaçak elektrik kullanımı hakkında çıkan haberlerin birçoğunda bu konu “*af*” olarak yansıtılmıştır. Örneğin bkz.

Erişim: <http://www.radikal.com.tr/Radikal.aspx?aType=RadikalDetayV3&ArticleID=1093244&CategoryID=80>,

<http://www.haberturk.com/gundem/haber/747369-kacak-elektrige-af-geliyor> <http://www.sabah.com.tr/Ekonomi/2012/06/02/>, <http://www.ntvmsnbc.com/id/25147397/>,

Erişim Tarihleri: 12.08.2012.

[79] CENTEL/ZAFER/ÇAKMUT, 2005, s. 734.

[80] Örneğin, TCK’nın 65. maddesine göre de; genel af halinde kamu davası düşer, hükmolunan cezalar bütün sonuçlarıyla ortadan kalkar. Kişi hakkında şayet kamu davası açılmamışsa, dava açılmaması gerekir, kamu davası açılmış ve devam ediyorsa dava düşecek, hüküm verilmiş ve kesinleşmiş ise hüküm yerine getirilmeyecektir. Ayrıca affın türleri bakımından yapılacak değerlendirmeye göre de, af kapsamına girenlere bir yükümlülük getirilmesi söz konusu olabilir, bir diğer deyişle koşullu af mümkündür.

[81] Anayasa md. 87, md. 96 ve 6352 sayılı Kanun ile ilgili Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurul tutanakları, Erişim:http://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/tutanak_g_sd.birlesim_bas

sebebiyle 6352 sayılı Kanunu af kanunu olarak değerlendirmemiz mümkün olmasa da bu kanunun basına da yansıdığı şekilde elektrik hırsızlığı ile itham edilmiş olan kişiler açısından sonuçları itibariyle genel affin özelliklerini gösterdiğini söylemek çok da yanlış olmayacaktır.

Ancak burada elektrik hırsızlığından yargılaması yapılan yahut da haklarında hüküm verilmiş olan kişiler yönünden bir hatırlatmada bulunmakta fayda vardır. Bu uygulamadan yararlanabilmek için son tarih: 5.01.2013'tür. Bu kapsamda hakkında kovuşturma yapılan ya da kesinleşmiş hüküm verilmiş olan kişilerin 5.01.2013 tarihine kadar zararı tazmin etmeleri gerekmektedir. Bu durumda haklarında verilmiş/verilecek olan ceza bütün sonuçlarıyla ortadan kalkacaktır. Bu durumda adli sicil ile ilgili nasıl bir yol izleneceği akla gelebilir. Kanaatimizce yukarıda da değinildiği üzere yine bu hususun Adli Sicil Kanunu kapsamında karşılıksız yararlanma ile ilgili olarak ayrı bir sicile kaydedilmesi gerekmektedir.

Bir diğer önemli konu da bu hükümden yararlanabilmenin talebe bağlı olup olmadığı meselesi ve haklarında CMK'nın 231. maddesi uygulanarak hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına karar verilen kişilerin durumudur. Kanun metninde geçici maddeden yararlanabilmek için kişilerin talebinin gerektiği şeklinde açık bir ifadeye yer verilmemiş olmakla birlikte, ödeme şartı öngörülmüş olduğu için kişinin zararı gidermesi ile talep etmiş sayılacağı şeklinde bir yorum yapılabilmesi mümkündür. Başka bir deyişle, bu durumda olan kişilere bu madde kendiliğinden uygulanamayacaktır. Zararın giderilmesi koşul olduğu için kişi zararı gidermezse bu maddeden de faydalanamayacaktır.

CMK'nın 231. maddesinden yararlanmış olanların bu düzenlemeden yararlanıp yararlanmayacakları biraz daha karmaşık görünmektedir. Bir kişi hakkında CMK'nın 231. maddesi uygulanarak hükmün açıklanmasının geri bırakılması kararı verilebilmesi için zararın tazmin edilmiş olması ön koşuldur. O halde hakkında CMK'nın 231. maddesi uygulanan kişi zaten kanun gereği zararı tazmin etmiş olduğu için bu durumda talep şartı aranacak mıdır? Kişi hakkında CMK'nın 231. maddesinin uygulanmasına karar verilmiş ise, hüküm, henüz açıklanmamış sayılmakta ve beş yıl süreli denetim süresi içinde kasten yeni bir suç işlenmediği ve denetimli serbestlik tedbirine ilişkin yükümlülüklere uygun davranıldığı takdirde, açıklanması geri bırakılan hüküm ortadan kaldırılarak, davanın düşmesi kararı verilmektedir. O halde sorun, bu kişilerin, talepte bulunmalarına gerek olup olmadığı ve haklarında istek aranmaksızın bu maddenin uygulanıp uygulanmayacağıdır. Kanaatimizce hem 6352 sayılı Kanun'un sanıkların lehine olması hem de geçici madde hükmünün yalnızca zararın tazmini koşuluna bağlanmış olması dikkate alındığında; haklarında CMK'nın 231. maddesi gereğince işlem yapılan kişiler de zararı tazmin etmiş

langic?P4=21215&P5=H&PAGE1=1&PAGE2=231, Erişim Tarihi: 07.08.2012.

oldukları için, geçici 2. maddeden istemleri aranmaksızın yararlanmaları ve 5 yıllık denetim süresi beklenmeksizin haklarında verilen cezanın tüm sonuçlarıyla ortadan kalkması gerekmektedir.

SONUÇ

Karşılıksız yararlanma suçu ve 6352 sayılı Kanun'un bu suç bakımından getirdiği değişiklikleri incelediğimiz bu çalışmada; hem karşılıksız yararlanma ve hırsızlık suçlarında hem de Adli Sicil Kanunu'nda yapılan değişikliklerin düzenlenişi itibariyle hem olumlu hem de olumsuz yönleri olduğu ve öğretide özellikle belirli konularda karşılıksız yararlanma suçu ile ilgili daha önce dile getirilen tartışmalı noktaların yeniden gündeme gelebileceği ortaya konmuş ve yapılan değerlendirmede uygulamada tereddüt oluşturabilecek konularda birden çok sonuca ulaşılmış ve ilgili bölümlerde bu konulara ayrı ayrı yer verilmiştir.

Bu değerlendirmeler ışığında ceza kanunlarında kanun koyucunun tartışmalara yer vermeyecek bir düzenleme yapması gerekli olsa da yapılan düzenlemenin bu haliyle hırsızlık ve karşılıksız yararlanma suçlarında karmaşık bir düzenleme getirdiği açıktır. Özellikle nitelikli hırsızlık konusundaki değerlendirmelerimiz de dikkate alındığında yapılan düzenlemedeki en büyük eksiklik; kanun koyucunun amacının ne olduğunun anlaşılabilmesi ve yapılan kanun değişikliği ile hırsızlık ve karşılıksız yararlanma suçlarının iç içe geçmesi nedeniyle bu kapsamlı değişiklik konusunda tatmin edici bir gerekçenin sunulamamış olmasıdır.

Çalışmanın ilgili bölümlerinde yer verilen sorunların ve yaşanan sıkıntıların, basit ama mevcut maddelere göre daha net bir düzenleme ile önlenebileceği kanaatindeyiz. Ayrıca bu konuda verilecek yeni yargı kararları ile de iki maddenin arasındaki ayırım daha net ortaya konabilecek ve eski uygulamalar değişecektir. Yapılan bu düzenleme sonrası suç vasıflarının kapsamlarının dikkatli bir biçimde belirlenmesiyle uygulamada belirli ölçüde görüş birliğinin oluşmasını temenni ediyoruz.

KAYNAKÇA

- ARSLAN Çetin/AZİZAĞAOĞLU Bahattin; Yeni Türk Ceza Kanunu Şerhi, Asil Yayın Dağıtım, Ankara 2004.
- ARTUÇ Mustafa; Malvarlığına Karşı Suçlar, Kartal Yayınevi, Ankara 2007.
- BAKICI Sedat; 5237 Sayılı Yasa Kapsamında Ceza Hukuku Özel Hükümleri, Cilt: 1, Adalet Yayınevi, Ankara 2008.
- CENEL Nur/ZAFER Hamide/ÇAKMUT Özlem; Türk Ceza Hukukuna Giriş, 3. Bası, Beta Yayınevi, İstanbul 2005.
- CENEL Nur/ZAFER Hamide; Ceza Muhakemesi Hukuku, 8. Bası, Beta Yayınevi, İstanbul 2011.
- DÖNMEZER Sulhi; Kişilere ve Mala Karşı Cürümler, 16. Bası, Beta Yayınevi, İstanbul 2001.

- ERDEM Mustafa Ruhan; Türk Hukukunda Karşılıksız Yararlanma Suçları, Yetkin Yayınları, Ankara 1996.
- ERDEM Mustafa Ruhan; "Karşılıksız Yararlanma Suçları", in: Hukuki Perspektifler Dergisi, Sonbahar 2004, s. 134-137.
- ESEN Sinan; Anlatımlı ve İçtihatlı Malvarlığına Karşı Suçlar, Belgelerde Sahtecilik ve Bilişim Alanında Suçlar, Adalet Yayınevi, Ankara 2007.
- HAFIZOĞULLARI Zeki//ÖZEN Muharrem; Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler Kişilere Karşı Suçlar, US-A Yayıncılık, 2. Baskı, Ankara 2011.
- KAYA Özen; 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nda Karşılıksız Yararlanma Suçu, Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Kamu Hukuku Anabilim Dalı Ceza ve Ceza Usulü Hukuku Bilim Dalı, Ankara 2011, Yayımlanmamış yüksek lisans tezi.
- MALKOÇ İsmail/GÜLER Mahmut; Uygulamada Türk Ceza Kanunu Özel Hükümler, Cilt:IV, Adil Yayınevi, Ankara 1996.
- MERAN Necati; Sahtecilik – Malvarlığı Bilişim Suçları ile Ekonomi ve Ticaret Alanında Suçlar, 2. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2008.
- NOYAN Erdal; Hırsızlık Suçları, 2. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara 2007.
- ÖNDER Ayhan; Şahıslara ve Mala Karşı Cürümler ve Bilişim Alanında Suçlar, Filiz Kitabevi, İstanbul 1994.
- ÖZBEK Veli Özer; TCK İzmir Şerhi, 4. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2008.
- ÖZGENÇ İzzet; Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, 4. Bası, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2009.
- ÖZGENÇ İzzet/ŞAHİN Cumhuriyet; Uygulamalı Ceza Hukuku, 3. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2001.
- PARLAR Ali/HATİPOĞLU Muzaffer; Malvarlığına Karşı İşlenen Suçlar, Kartal Yayınevi, Ankara 2006.
- PARLAR Ali/HATİPOĞLU Muzaffer; 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu Yorumu, Cilt:3, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2008.
- SOYASLAN Doğan; Ceza Hukuku Özel Hükümler, 6. Bası, Yetkin Yayınları, Ankara 2006.
- SOYASLAN Doğan; "Malvarlığına Karşı Suçlar", in: Hukuk Devletinde Suç Yaratılmasının ve Suçun Aydınlatılmasının Sınırları Sempozyumu, Ankara 2009, s. 233-239.
- ŞAHİN Cumhuriyet; Ceza Muhakemesi Hukuku -I-, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2007.
- TEZCAN Durmuş/ERDEM Mustafa Ruhan/ÖNOK R. Murat; Ceza Özel Hukuku, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2006.
- TOROSLU Nevzat; "Ceza Kanunu Öntasarısına Hakim Olan Ceza Hukuku Anlayışı", Türk Ceza Yasası Öntasarısı Paneli, Türkiye Barolar Birliği, Ankara 1987.
- TOROSLU Nevzat/FEYZİOĞLU Metin; Ceza Muhakemesi Hukuku, Savaş Yayınevi, Ankara 2012.
- TÜMERKAN Somay; Dolandırıcılık Suçu (Karşılıksız Çek Keşidesi Filleri), Kazancı Matbaacılık, İstanbul 1987.
- ÜNVER Yener/HAKERİ Hakan; Ceza Muhakemesi Hukuku, 5. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara 2012.

İNTERNET KAYNAKLARI

http://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/tutanak_g_sd.birlesim_baslangic?P4=21215&P5=H&PAGE1=1&PAGE2=231, Erişim Tarihi: 07.08.2012.

<http://www2.tbmm.gov.tr/d24/1/1-0565.pdf>, Erişim Tarihi: 29.07.2012

<http://www.tbmm.gov.tr/sirasayi/donem24/yil01/ss278.pdf>, Erişim Tarihi: 07.08.2012.